

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

ALENKA KOZAR

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**USPEŠNOST SLOVENIJE PRI ČRPAJHU SREDSTEV IZ
STRUKTURNIH SKLADOV IN KOHEZIJSKEGA
SKLADA EVROPSKE UNIJE**

Ljubljana, september 2007

ALENKA KOZAR

IZJAVA

Študentka *Alenka Kozar* izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom *dr. Aleksandra Aristovnika*, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

1 UVOD	1
2 KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPSKE UNIJE V OBDOBJU 2000–2006	2
2.1 Strukturni skladi	3
2.1.1 Evropski sklad za regionalni razvoj	5
2.1.2 Evropski socialni sklad	6
2.1.3 Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad	6
2.1.4 Finančni instrument za usmerjanje ribištva	7
2.2 Kohezijski sklad	7
2.3 Pobude Skupnosti	8
2.3.1 INTERREG III	8
2.3.2 URBAN II	9
2.3.3 LEADER +	9
2.3.4 EQUAL	9
2.4 Predpristopna pomoč	9
2.4.1 PHARE	10
2.4.2 SAPARD	10
2.4.3 ISPA	10
2.5 Evropska investicijska banka	10
3 SLOVENIJA KOT PREJEMNICA SREDSTEV EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2004–2006	11
3.1 Strukturni skladi	11
3.1.1 Evropski sklad za regionalni razvoj	15
3.1.2 Evropski socialni sklad	16
3.1.3 Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad	18
3.1.4 Finančni instrument za usmerjanje ribištva	19
3.2 Kohezijski sklad	20
3.3 Pobude Skupnosti	20
3.3.1 INTERREG III	21
3.3.1.1 INTERREG III A	21
3.3.1.2 INTERREG III B	21
3.3.1.3 INTERREG III C	22
3.3.2 EQUAL	22
3.4 Predpristopna pomoč	23
4 USPEŠNOST ČRPANJA SREDSTEV EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V SLOVENIJI V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2004–2006	23
4.1 Dejavniki uspešnosti črpanja sredstev EU	23
4.2 Črpanje sredstev iz strukturnih skladov	26
4.2.1 Prednostna naloga št. 1: SPODBUJANJE PODJETNIŠKEGA SEKTORJA IN KONKURENČNOSTI	30
4.2.2 Prednostna naloga št. 2: ZNANJE, RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV IN ZAPOSLOVANJE	34
4.2.3 Prednostna naloga št. 3: PRESTRUKTURIRANJE KMETIJSTVA, GOZDARSTVA IN RIBIŠTVA	36
4.2.4 Prednostna naloga št. 4: TEHNIČNA POMOČ	38
4.3 Črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada	40
4.4 Črpanje sredstev iz pobud Skupnosti	41
4.4.1 INTERREG	41
4.4.2 EQUAL	42
4.5 Možnosti izboljšanja sistema črpanja sredstev EU	42

4.6 Slovenija in kohezijska politika EU v prihodnje	43
5 SKLEP	44
LITERATURA	46
VIRI	46
PRILOGE	

SEZNAM KRATIC

AKTRP	Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja
BDP	Bruto domači proizvod
CO	Center odličnosti
EIB	Evropska investicijska banka
EK	Evropska komisija
EKUJS	Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad
EPD	Enotni programski dokument RS za programsko obdobje 2004–2006
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
EU	Evropska unija
EUR	Evro
FIUR	Finančni instrument za usmerjanje ribištva
FTE	Ekvivalent polnega delovnega časa
IKT	Informacijska in komunikacijska tehnologija
JAPTI	Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije
JSRSP	Javni sklad RS za podjetništvo
KP	Končni prejemnik
KU	Končni upravičenec
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
MG	Ministrstvo za gospodarstvo
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MMC	Multimedijski center
MzP	Ministrstvo za promet
MSP	Mala in srednje velika podjetja
MŠŠ	Ministrstvo za šolstvo in šport
MVZT	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
NO	Nadzorni odbor za izvajanje EPD
NPP	Nosilec proračunske postavke
NSRO	Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013
OP	Operativni program
OU	Organ upravljanja
PD	Programsko dopolnilo RS za obdobje 2004–2006
PO	Plačilni organ
PPS	Program pobude Skupnosti
PS	Programski svet
PT	Posredniško telo
PUM	Projektno učenje za mlajše odrasle
RP	Razvojno partnerstvo
RS	Republika Slovenija
SKP	Skupna kmetijska politika
SPS	Slovenski podjetniški sklad
SVLR	Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
UNP	Urad RS za nadzor proračuna
VŽU	Vseživljenjsko učenje
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZZP	Zahtevek za povračilo

1 UVOD

Evropska unija (EU) je eno od ekonomskih področij z največjim potencialom na svetu, vendar kljub temu obstajajo precejšnje gospodarske in socialne razlike med njenimi članicami. Te razlike postanejo še očitnejše, če med seboj primerjamo vse regije znotraj EU. Da bi k reševanju teh problemov pristopila kar najbolj celovito, je EU že pred desetletji začela z izvajanjem kohezijske politike kot ene od svojih prioritetenih ekonomskih politik. Kohezijska sredstva EU predstavljajo za države prejemnice priložnost hitrejšega doseganja razvojnih ciljev. Razpoložljivost sredstev pa predstavlja šele potrebni zunanji pogoj, saj mora država članica zagotoviti še zadostne notranje pogoje, če želi dejansko biti deležna pozitivnih učinkov dodatnih razvojnih spodbud.

Namen diplomskega dela je analizirati uspešnost črpanja sredstev evropske kohezijske politike v Sloveniji v programskem obdobju 2004–2006. Slovenija se je s kohezijsko politiko spoznavala že v letih pred pristopom k EU, ko je bila deležna predpristopne pomoči EU v obliki programa PHARE in predpristopnih instrumentov ISPA in SAPARD, z vstopom v EU pa je postala upravičena do sredstev strukturnih skladov in Kohezijskega sklada. Cilj diplomskega dela je ugotoviti, kje so možnosti za izboljšanje črpanja v finančni perspektivi 2007–2013, ko bo Sloveniji na razpolago bistveno večji obseg kohezijskih sredstev.

V drugem delu diplomskega dela sem na splošno predstavila kohezijsko politiko EU v obdobju 2000–2006. Tako sem opisala instrumente izvajanja kohezijske politike EU, med katere spadajo strukturni skladi, Kohezijski sklad in Evropska investicijska banka (EIB). Predstavljene so tudi pobude Skupnosti, ki dopolnjujejo delovanje strukturnih skladov in predpristopna pomoč.

V tretjem delu diplomskega dela je poudarek na Sloveniji in njenih možnostih za črpanje sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2004–2006. V začetku poglavja je predstavljen Enotni programski dokument 2004–2006 (EPD), ki ga je pripravila Republika Slovenija (RS), skladno z zakonodajo EU za črpanje sredstev evropskih strukturnih skladov. Sledi pregled institucionalne strukture izvajanja strukturnih skladov v Sloveniji in predstavitev osnovnih značilnosti posameznih ukrepov prednostnih nalog. V nadaljevanju so prikazane še možnosti črpanja sredstev iz Kohezijskega sklada, pobud Skupnosti in predpristopne pomoči.

V četrtem delu diplomskega dela sem se osredotočila na uspešnost Slovenije pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada v navedenem obdobju. Poglavje začenjam s pregledom dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost črpanja kohezijskih sredstev EU in njihovo realizacijo v Sloveniji. Nadaljujem s pregledom črpanja sredstev iz strukturnih skladov, najprej na agregatni ravni, kasneje pa ločeno po posameznih prednostnih nalogah. Sledi pregled črpanja sredstev iz Kohezijskega sklada in iz pobud Skupnosti. Na koncu tega dela so navedene možnosti izboljšanja sistema črpanja sredstev EU in možna področja izboljšanja črpanja v prihodnje.

2 KOHEZIJSKA POLITIKA EVROPSKE UNIJE V OBDOBJU 2000–2006

Zahodna Evropa je že v sedemdesetih letih spoznala, da je za uspešno zmanjševanje regionalnih razlik potreben skupen, usklajen pristop. Manj razvita območja se največkrat nahajajo na obmejnih območjih, ki jih nacionalne politike regionalnega razvoja v veliki meri ne upoštevajo. Z namenom izboljšanja tega stanja je EU razvila temelje skupne regionalne oziroma kohezijske politike (Slovenija in Evropska unija o pogajanjih in njihovih posledicah, 2003, str. 96). Evropska regionalna politika je pridobila na pomenu, odkar jo je Maastrichtska pogodba definirala kot bistveni element gospodarske in socialne kohezije, ki je nujna za vzpostavljanje gospodarske in denarne unije, saj ta predvideva konvergenco gospodarstev držav članic. Regionalna politika EU dejansko mora spodbujati evropsko solidarnost z oblikovanjem in usmerjanjem ukrepov držav članic v okviru uravnotežene evropske integracije, od katere nimajo koristi samo revne regije, temveč tudi preostali del EU (Moussis, 2005, str. 190).

Kohezijska politika predstavlja skupek razvojnih aktivnosti, programov in ukrepov države, lokalnih skupnosti in drugih nosilcev organiziranih interesov na regionalni ravni, koordiniranih in sofinanciranih s strani EU in namenjenih doseganju razvojnih ciljev ob upoštevanju skladnega regionalnega razvoja. Temeljni cilj kohezijske politike je zmanjševanje gospodarskih in socialnih neenakosti med različnimi regijami v Skupnosti (Mrak, Mrak, Rant, 2004, str. 29). Kohezijska politika EU izvira iz načela solidarnosti, saj se prispevki posamezne države v evropski proračun porazdelijo v manj razvite regije.

V povezavi s kohezijsko politiko EU se poleg izraza kohezijska politika pogosto uporabljata tudi izraza strukturna politika in regionalna politika. Kadar se uporabljajo v kontekstu skupnih evropskih politik, vsi trije izrazi govorijo o isti politiki, ki zasleduje iste cilje, vendar je različno poimenovana s strani različnih avtorjev. Ne glede na enakovrednost uporabe vseh treh izrazov na ravni skupnih evropskih politik obstajajo iz ekonomskega vidika med vsebino posameznih izrazov določene razlike.

Kohezijska politika naj bi se nanašala na tiste ukrepe ekonomskih politik, katerih cilj je zmanjševanje ekonomskih in socialnih razlik med različnimi geografskimi območji. Za doseganje svojih ciljev kohezijska politika pogosto zahteva investicije v ključne dejavnike konkurenčnosti posameznih geografskih območij, ki dolgoročno spremenijo gospodarsko in socialno strukturo teh območij. Z vidika ciljev in vrednot se zdi ta izraz najustreznejši za skupno politiko EU.

Strukturna politika naj bi se nanašala na tiste ukrepe ekonomskih politik, katerih cilj je spreminjanje strukture gospodarstva z namenom doseganja mikro in makroekonomskih ciljev. Cilj strukturne politike je lahko ekonomska in socialna kohezija, možni pa so tudi drugi cilji, kot so npr. gospodarska rast, fleksibilnost trga delovne sile, inovativnost gospodarstva itd. Čeprav tudi ostali cilji pogosto vodijo do ekonomske in socialne kohezije, je izraz strukturna politika vsebinsko gledano nekoliko širši od izraza kohezijska politika.

Regionalna politika naj bi se nanašala na tiste ukrepe ekonomskih politik, ki se izvajajo na regionalni ravni. Vsebinsko gledano se zdi ta izraz najmanj primeren od vseh treh, saj informacija o ravni izvajanja politike ne sporoča tudi ciljev in vrednot, ki jih ta politika zasleduje (Kohezijska politika EU, 2007).

V svoji diplomski nalogi bom omenjene izraze uporabljala večinoma kot sopomenke, s poudarkom na poimenovanju kohezijska politika.

Glede na obstoj nacionalnih regionalnih politik v večini držav članic EU potreba po dodatni regionalni politiki EU v veliki meri temelji na argumentih enakosti in vlogi EU kot pospeševalca integracijskih procesov. Obstajajo štiri razlogi, ki utemeljujejo obstoj regionalne politike na ravni EU (McDonald, Dearden, 2005, str. 237):

- *Argument »finančne usmerjenosti«* pojasnjuje, da relativno revne države članice niso sposobne same reševati svojih regionalnih težav zaradi nezadostnih virov.
- *Argument »prenesenega interesa«* temelji na prepričanju, da bo rešitev regionalnih težav v posamezni državi članici koristna tudi za druge države članice.
- *Argument »učinka integracije«* bazira na predpostavki, da koristi integracije niso enakomerno porazdeljene med posameznimi deli EU, zaradi česar je potrebna redistribucija.
- *Argument »učinka ostalih politik EU«* govori o tem, da koristi ostalih politik EU, kot je Skupna kmetijska politika (SKP), niso enakomerno porazdeljene med državami članicami, zato so potrebna nadomestila.

Za izvajanje kohezijske politike in doseganje njenih ciljev skrbijo naslednji finančni instrumenti: strukturni skladi, Kohezijski sklad, EIB ter ostali finančni instrumenti¹. Za programe strukturnih in Kohezijskega sklada je bilo v obdobju 2000–2006 namenjenih kar 35 % proračuna EU. Državam EU-15 je bilo namenjenih 213 mrd EUR, od tega 195 mrd EUR za strukturne sklade in 18 mrd EUR za Kohezijski sklad. Ob širitvi pa je prišlo do prilagoditve Agende 2000² iz EU-15 na EU-25, v okviru katere se je povečal obseg sredstev za kohezijsko politiko na 234,8 mrd EUR. Za nove države članice so se določila sredstva v višini 21,8 mrd EUR, od tega 14,2 mrd EUR za strukturne sklade in 7,6 mrd EUR za Kohezijski sklad (glej Prilogo 1). Novim državam članicam je bila v obdobju 2000–2006 namenjena tudi predpristopna pomoč v skupni vrednosti 22 mrd EUR.

2.1 Strukturni skladi

Strukturni skladi so finančni instrument regionalne politike EU. Podpirajo razvoj tistih evropskih regij, ki zaradi različnih vzrokov zaostajajo v razvoju, njihov cilj pa je zmanjšati te razlike in ustvariti okolje za enakomeren in uravnotežen razvoj vseh držav in regij EU. Strukturni skladi predstavljajo pomemben delež evropskega proračuna in združujejo sredstva za financiranje

¹ Gre predvsem za Evropski investicijski sklad in EURATOM, ki spodbujata ekonomsko in socialno kohezijo preko posojil in jamstev.

² Finančna perspektiva za obdobje 2000–2006.

razvojnih programov v posameznih državah članicah, obenem pa so osnovni instrument za financiranje investicij v posameznih regijah. Med strukturne sklade spadajo: Evropski sklad za regionalni razvoj³ (ESRR), Evropski socialni sklad⁴ (ESS), Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad⁵ (EKUJS) in Finančni instrument za usmerjanje ribištva⁶ (FIUR). Finančna pomoč teh skladov se dodeljuje po vnaprej določenih kriterijih: teža regionalne in socialne problematike, finančna sposobnost države članice, pomembnost ukrepov za celotno EU, teža ukrepov glede na regionalni vidik in posebne značilnosti predlaganih ukrepov.

Finančna pomoč je posredovana v naslednjih oblikah (Regionalna politika Evropske unije in strukturni skladi, 2003):

- delno financiranje operativnih programov (OP);
- delno financiranje državnih pomoči, vključno s povračili;
- oblike individualnih podpor s soglasjem Evropske komisije (EK) in države članice;
- delno financiranje projektov, vključno s povračili;
- podpore za tehnično pomoč in študije za pripravo izvedbe projektov.

Delovanje strukturnih skladov je določeno s splošnimi načeli (Regionalna politika Evropske unije in strukturni skladi, 2003):

- *načelo koncentracije* sredstev oz. ukrepov na regije in skupine, ki jih najbolj potrebujejo glede na določene cilje, opredeljene s prednostnimi nalogami in strogimi kriteriji;
- *načelo programiranja* določa, da sredstev ni mogoče pridobiti za posamezne nepovezane investicije, temveč se dodelijo na osnovi razvojnih programov;
- *načelo partnerstva* opredeljuje sodelovanje EK, vlad članic ter lokalnih in regionalnih oblasti;
- *načelo dodatnosti pomoči* pomeni, da skladi ne nadomeščajo finančnih sredstev držav članic, temveč jih dopolnjujejo. V regionalnih razvojnih programih je tako potrebno zagotoviti sofinanciranje iz zasebnih in lokalnih virov;
- *načelo subsidiarnosti* pomeni, da je organizacija skladov administrativno določena z regionalno, nacionalno in evropsko prioriteto, pri tem pa je vloga EK omejena na poslovanje, kjer je potrebno skupno odločanje;
- *načelo učinkovitosti vrednotenja učinkov*, ki naj bi povečalo nadzor učinkovitosti ter uspešnosti, proračunsko disciplino in poenostavitev celotnega sistema pomoči strukturnih skladov.

EU skuša sredstva strukturnih skladov porabiti čimbolj ciljno in smotno, da bi bil njihov vpliv na zmanjševanje razvojnih razlik na ravni Skupnosti čim večji. S tem namenom so sredstva

³ European Regional Development Fund.

⁴ European Social Fund.

⁵ European Agricultural Guidance and Guarantee Fund.

⁶ Financial Instrument for Fisheries Guidance.

usmerjena v tri osnovne cilje, evropske regije pa so razdeljene v statistične teritorialne enote na različnih stopnjah (t.i. NUTS⁷ regije).

Področje delovanja strukturne politike je usmerjeno v tri cilje:

- *Cilj 1* predstavlja pomoč regijam, ki zaostajajo v razvoju in se srečujejo z večjimi težavami glede gospodarske razvitosti, zaposlovanja, pomanjkljive infrastrukture. V okviru tega cilja so vključena območja (NUTS 2 regije), ki imajo bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca manjši od 75 % povprečja EU. Ta cilj poleg najmanj razvitih regij pokriva tudi obrobna področja EU, ki so bodisi zelo oddaljena, bodisi redko poseljena. Cilj 1 pokriva 22 % prebivalstva EU, zanj pa je bilo namenjenih dve tretjini vseh sredstev strukturnih skladov.
- V *Cilj 2* spadajo regije, ki se soočajo z ekonomskimi in socialnimi težavami, zlasti območja, ki zaostajajo zaradi svoje odvisnosti od tradicionalnih panog in problemov prestrukturiranja, območja z visoko brezposelnostjo in padanjem števila prebivalstva, zapuščeni mestni predeli. V Cilj 2 so vključene regije NUTS 3. Temu cilju, ki pokriva 18 % celotnega prebivalstva EU, je bilo namenjenih približno 11,5 % vseh razpoložljivih sredstev strukturnih skladov.
- *Cilj 3* je omejen na območje Cilja 1, namenjen pa je posodabljanju sistemov vzgoje in izobraževanja ter usposabljanja in posledično spodbujanju zaposlovanja. Za potrebe Cilja 3 je bilo namenjenih 12,3 % vseh razpoložljivih sredstev strukturnih skladov.

Tabela 1: Strukturni skladi in prioritetni cilji za obdobje 2000–2006

Cilji		Strukturni skladi			
Cilj 1	Pospeševanje razvoja in strukturnih sprememb v manj razvitih regijah	ESRR	ESS	EKUJS	FIUR
Cilj 2	Podpora pri ekonomski in socialni preobrazbi območij s strukturnimi problemi	ESRR	ESS		FIUR
Cilj 3	Podpora prilagajanju in modernizaciji politik in sistemov za izobraževanje, poklicno usposabljanje in zaposlovanje		ESS		

Vir: Bollen, Hartwig, Nicolaidis, 2000, str. 35.

2.1.1 Evropski sklad za regionalni razvoj

ESRR je bil ustanovljen leta 1975. Zadolžen je za spodbujanje ekonomske in socialne kohezije, kjer je njegov osnovni cilj zmanjševanje razlik v stopnji razvitosti med regijami na ravni Skupnosti. Bistvena vloga sklada je, da podpira ciljni območji 1 in 2 in pobude Skupnosti, poleg tega pa še financiranje inovativnih ukrepov v sodelovanju z ESS in EKUJS. ESRR prav tako zagotavlja podporo pri financiranju čezmejnih, mednarodnih in medregijskih sodelovanj, pilotnih

⁷ NUTS – Nomenklatura teritorialnih statističnih enot (Nomenclature of Territorial Statistical Units). Po klasifikaciji NUTS se teritorij hierarhično deli na pet ravni od NUTS 0 - nivo države do NUTS 5 – občine. Za potrebe strukturnih skladov sta pomembna predvsem NUTS 2 (regije) in NUTS 3 (pokrajine), saj se kriteriji za določitev območij, upravičenih do sredstev strukturnih skladov, vežejo na ta dva nivoja.

projektih in študijah, ki se nanašajo na razvoj celotne Skupnosti, zlasti v regijah, katerih članice so vključene pod te cilje.

Sredstva iz sklada se uporabljajo v štiri namene (Euro info center, 2007):

- investicije v izboljšanje produktivnosti, ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest;
- investicije v infrastrukturo;
- podpora notranjega razvoja s pomočjo ukrepov, ki podpirajo in spodbujajo lokalne razvojne iniciative ter aktivnosti malih in srednjih podjetij;
- podpora tehnične pomoči za investicije v izobraževanje in zdravstvo.

2.1.2 Evropski socialni sklad

ESS je bil ustanovljen leta 1958 in je najpomembnejši finančni instrument za spodbujanje zaposlovanja in razvoja človeških virov v vseh državah EU. Predstavlja učinkovit in prilagodljiv odziv na hitre spremembe, ki jih doživlja trg dela. ESS ima v svojih nalogah določeno tudi izvajanje iniciative EQUAL, ki naj bi uresničevala pobude Skupnosti proti diskriminaciji in neenakosti na trgu dela.

ESS podpira in dopolnjuje aktivnosti držav članic EU na naslednjih področjih politik (Evropski socialni sklad, 2007):

- razvoj in spodbujanje aktivnih politik trga dela za boj proti brezposelnosti in za njeno preprečevanje;
- spodbujanje enakih možnosti dostopa na trg dela za vse, s posebnim poudarkom na osebah, ki jim grozi socialna izključenost;
- spodbujanje in izboljšanje usposabljanja, izobraževanja in svetovanja v okviru politike vseživljenjskega učenja (VŽU);
- razvoj podjetništva in pogojev za odpiranje novih delovnih mest;
- izboljšanje dostopa in udeležbe žensk na trgu dela.

ESS v okviru teh področij upošteva še naslednje cilje (Evropski socialni sklad, 2007):

- spodbujanje lokalnih pobud za zaposlovanje;
- socialna razsežnost in zaposlitveni vidik informacijske družbe;
- enake možnosti žensk in moških v smislu uveljavljanja načela enakih možnosti;
- spodbujanje trajnostnega razvoja.

2.1.3 Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad

EKUJS je bil ustanovljen leta 1962 in je sestavljen iz jamstvenega in usmerjevalnega sklada. Jamstveni del sklada podpira okolju prijaznejše načine kmetovanja in spodbuja k trajnostnemu gospodarjenju s podeželskimi območji ter naravnimi viri. Ta oddelek se navezuje na SKP EU in vključuje tudi razvoj ruralnih območij v obliki upokojitvenih shem in kmetijsko-okoljskih

programov. Usmerjevalni oddelek sklada pa zagotavlja sredstva za izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in živilskega sektorja.

EKUJS je usmerjen predvsem v naslednje naloge (Euro info center, 2007):

- krepitev in reorganizacijo kmetijstva, vključno z organizacijo in predelavo kmetijskih, ribiških in gozdarskih proizvodov;
- zagotavljanje preoblikovanja kmetijske proizvodnje in razvoja gozdarstva ter podpiranje razvoja dopolnilnih dejavnosti za kmetovalce;
- zagotavljanje primernega življenjskega standarda kmetovalcev;
- pomoč pri razvoju struktur za zaščito okolja in podeželja.

2.1.4 Finančni instrument za usmerjanje ribištva

Leta 1993 je prišlo do oblikovanja posebnega sklada za ribištvo, ki namenja pomoč prilagajanju strukturnim spremembam na področju ribištva. Ukrepi sklada so usmerjeni v prilagoditev, posodobitev in modernizacijo ribiškega sektorja ter ribiške flote, razvoj ribogojnic in ostalih morskih gojišč, zaščito posebnih morskih predelov, pomoč pri nabavi opreme za ribiče in pristanišča ter podporo trženjski dejavnosti.

Naloge, ki jih pokriva FIUR so naslednje (Euro info center, 2007):

- prizadevanje za doseg trajnega ravnovesja med ohranjanjem in izkoriščanjem vodnih virov;
- povečevanje konkurenčnosti in razvoj stabilnega podjetništva v tem sektorju;
- povečevanje ponudbe in vrednosti proizvodov s tega področja;
- prispevanje k oživitvi področij odvisnih od ribištva in marikulture⁸.

2.2 Kohezijski sklad

Kohezijski sklad⁹ je strukturni instrument, ki od leta 1994 pomaga državam članicam zmanjševati ekonomska in socialna neskladja in stabilizirati gospodarstvo. Kohezijski sklad financira do 85 % upravičenih izdatkov večjih projektov s področja okoljske in prometne infrastrukture, samo izjemoma pa lahko EK financira 100 % celotnih stroškov preliminarnih študij in ukrepov tehnične podpore. Do sredstev so upravičene najmanj razvite države članice EU, katerih BDP na prebivalca je manjši od 90 % povprečja EU.

Načela financiranja iz Kohezijskega sklada so (Kohezijska politika EU, 2007):

- *Projektno financiranje* – Kohezijski sklad financira posamezne večje projekte ali dele projektov. Za financiranje iz tega sklada so upravičeni le infrastrukturni in okoljski projekti, odobreni s strani EK.

⁸ Marikultura – umetno gojenje morskih organizmov.

⁹ Cohesion Fund.

- *Nekompatibilnost pomoči* – projekt ne more biti hkrati financiran iz sredstev strukturnih skladov in sredstev Kohezijskega sklada.
- *Pogojenost pomoči* – pomoč posamezni državi iz Kohezijskega sklada se lahko ukine v primeru, da se država nahaja v stanju presežnega deficita (nad 3 % BDP) in da se presežni deficit ne zmanjšuje proti 3 %.
- *Partnerstvo* – podobno kot pri strukturnih skladih, mora pri sestavljanju prioritete seznama projektov veljati pravilo čim širšega konsenza med vsemi pristojnimi organi na nacionalni in evropski ravni, še posebej ker so projekti financirani iz Kohezijskega sklada pogosto nadnacionalnega pomena.
- *Sofinanciranje* – do aktivacije sredstev Kohezijskega sklada lahko pride šele potem, ko javni in privatni sektor zagotovita ustrezno sofinanciranje projektov. V nasprotju s strukturnimi skladi, pri Kohezijskem skladu ni zahtevana dodatnost sredstev, kar pomeni, da lahko države prejemnice s sredstvi Kohezijskega sklada nadomestijo financiranje že obstoječih izdatkov za upravičene infrastrukturne in okoljske projekte.

2.3 Pobude Skupnosti

Pobude Skupnosti¹⁰ so posebni programi, ki odgovarjajo širšim izzivom, ki so pomembni z vidika Evropske skupnosti, vendar jih regije in države v svojih razvojnih načrtih pogosto zanemarjajo. Prvotno je bilo teh pobud trinajst, v programskem obdobju 2000–2006 pa je prišlo do zmanjšanja števila pobud Skupnosti na štiri. Vsak od teh štirih programov je financiran s strani enega od strukturnih skladov. Pobudam Skupnosti je bilo v navedenem obdobju namenjenih le 5,35 % vseh sredstev strukturnih skladov.

2.3.1 INTERREG III

INTERREG III je največja pobuda Skupnosti EU v obdobju 2000–2006, ki se financira iz ESRR. Njegov poglavitni cilj je spodbujanje harmoničnega in uravnoteženega razvoja evropskega ozemlja, kjer nacionalne meje ne bi več predstavljale ovire združevanju in razvoju. Pobudo sestavlja pet linij aktivnosti (INTERREG III B in ESPON, 2007):

- *INTERREG III A* promovira integrirano čezmejno sodelovanje.
- Osnovni namen programa *INTERREG III B* je spodbujanje transnacionalnega sodelovanja med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi oblasti, da bi dosegli višjo raven harmoničnega razvoja na ozemlju EU in boljše ozemeljske integracije s pridruženimi članicami in ostalimi državami.
- *INTERREG III C* izboljšuje in vzpodbuja medregionalno sodelovanje.
- *ESPON* je namenjen izvajanju Evropskih prostorskorazvojnih perspektiv (EPRP), njegov namen pa je tudi zmanjševanje razlik med poznavanjem prostorskih razvojnih trendov in prostorskih učinkov evropskih politik na evropskem teritoriju ter izboljšanje povezanosti prostorskih in regionalnih ekonomskih politik.

¹⁰ Community Initiatives.

- *INTERACT* je namenjen izboljšanju kvalitete programov INTERREG s tem, ko omogoča in vzpodbuja prenos izkušenj in dobrih praks med institucijami in posamezniki na različnih območjih ter hkrati oblikuje skupne postopke in standarde za izvajanje programov.

2.3.2 URBAN II

URBAN II se osredotoča na podporo inovativnim strategijam za oživitev mest in propadajočih urbanih območij. Namen te pobude je zlasti spodbujanje pilotskih in inovativnih akcijskih programov v kriznih soseskah, tako v majhnih kot tudi v večjih mestih, za katere je značilna socialna izključenost. Pobuda se finančno napaja iz ESRR.

2.3.3 LEADER +

Pobuda LEADER + poskuša uskladiti aktivnosti v podeželskih skupnostih in gospodarstvih, ki bi vodile v skladen in trajnosten razvoj. Ta pobuda, ki je financirana s strani EKUJS, spodbuja inovativne projekte na podeželskih področjih, predvsem tiste, ki jih pripravljajo skupine lokalnega prebivalstva.

2.3.4 EQUAL

Pobuda Skupnosti EQUAL je usmerjena v delovanje na področju aktivne politike zaposlovanja in socialne vključenosti. Pobuda poudarja pomen izobraževanja in poklicnega usposabljanja, istočasno pa deluje tudi v smeri odstranjevanja faktorjev, ki vodijo do neenakosti in diskriminacije na trgu dela. V okviru te pobude EU omogoča finančno pomoč posameznikom, podjetjem ali socialnim partnerjem, ki predlagajo in razvijajo nove integracijske metode.

2.4 Predpristopna pomoč

Vzporedno s pogajalskim procesom, je EU oblikovala poseben finančni instrument – predpristopno pomoč, namenjeno učinkovitejšemu in lažjemu izvajanju priprav držav kandidat na vključitev v EU. Eden od glavnih razlogov dodeljevanja te pomoči je bila med drugim tudi zagotovitev večjega gospodarskega potenciala Evrope. V smislu vključevanja držav Srednje in Vzhodne Evrope v evropske integracijske procese je EU angažirala finančna sredstva najprej v okviru programa PHARE, kasneje pa tudi preko drugih instrumentov pristopne pomoči. Ob oblikovanju finančne perspektive za obdobje 2000–2006 (Agenda 2000) je EU izrazila zaskrbljenost nad stanjem v državah kandidatkah, posledica te skrbi pa je bila oblikovanje dveh novih predpristopnih instrumentov ISPA in SAPARD (Mrak, Mrak, Rant, 2004, str. 44, 114). EU je v sedemletnem obdobju od leta 2000 do 2006 kandidatkam skupaj namenila 3 mrd EUR na leto, od tega je bilo približno 1,5 mrd EUR na leto namenjenih za projekte v okviru programa PHARE, 1 mrd EUR za instrument ISPA ter 500 mio EUR za instrument kmetijske pomoči SAPARD.

2.4.1 PHARE

Program PHARE¹¹ je bil ustanovljen leta 1989 kot program pomoči v podporo gospodarskim in družbenim reformam na Poljskem in Madžarskem. S spremembo političnih razmer v Srednji Evropi je naraščalo število držav, deležnih pomoči. Z letom 2000 so bila sredstva iz programa PHARE prednostno namenjena za izgradnjo institucij – krepitev upravnih in sodnih zmogljivosti v kandidatkah za vstop v EU, in za vlaganja v sprejemanje in uresničevanje z EU usklajene zakonodaje (Denarna pomoč za priprave na članstvo, 2000). Program PHARE je predstavljal za države kandidatke uvajanje v koriščenje sredstev iz strukturnih skladov.

2.4.2 SAPARD

SAPARD¹² je predstavljal poseben pristopni program za kmetijstvo in razvoj podeželja, katerega glavni namen je bil prispevati k uveljavljanju pravnega reda EU na področju SKP in drugih pripadajočih politik ter podpreti izvajanje ukrepov za razvoj podeželja. Program je predstavljal instrument finančne pomoči, ki je najbolj podoben strukturnim skladom, pri katerih EK nadzira porabo sredstev med izvajanjem projekta in ne le pred njegovim pričetkom, kot v primeru programov PHARE in ISPA (Programi PHARE, ISPA in SAPARD v Sloveniji, 2002).

2.4.3 ISPA

Program ISPA¹³ je bil vzpostavljen leta 2000 kot instrument predpristopne strukturne politike. Namenjen je bil sofinanciranju večjih projektov s področja varovanja okolja in prometne infrastrukture. Sofinanciranje iz programa ISPA se je izvajalo v obliki nepovratne pomoči, ki je lahko dosegla največ 75 % vrednosti projektov iz navedenih področij, vrednost projektov pa načeloma ni smela biti nižja od 5 mio EUR (Programi PHARE, ISPA in SAPARD v Sloveniji, 2002).

2.5 Evropska investicijska banka

EIB v sistemu strukturnih skladov zavzema pomembno vlogo, saj je vključena v celoten program delovanja skladov. Predstavlja instrument, ki omogoča kreditiranje in spodbudo pospeševanja ekonomskega in socialnega razvoja. EIB zagotavlja finančno pomoč v naslednjih oblikah (Regionalna politika Evropske unije in strukturni skladi, 2003):

- posojila in druge oblike delnega financiranja investicijskih projektov,
- globalna posojila,
- delno financiranje tehnične podpore in študij za pripravo izvedbe projekta,
- garancije.

¹¹ Poland and Hungary Assistance for the Reconstruction of the Economy.

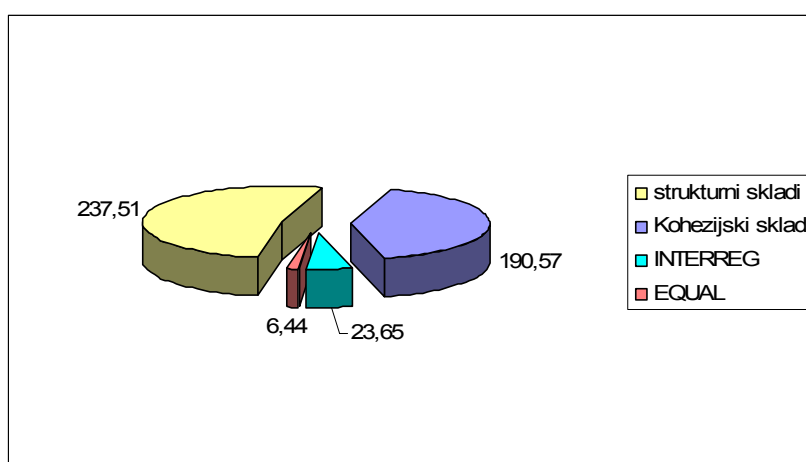
¹² Special Accession Programme for Agricultural and Rural Development.

¹³ Instrument for the Structural Policies for the Pre-Accession.

3 SLOVENIJA KOT PREJEMNICA SREDSTEV EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2004–2006

RS je z vstopom v EU postala njena polnopravna članica, s čimer so se ji odprle možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev iz skladov in programov EU. Iz naslova kohezijske politike EU je Slovenija v obdobju 2004–2006 lahko črpala sredstva strukturnih skladov, Kohezijskega sklada ter dveh pobud Skupnosti: INTERREG in EQUAL. Skupen obseg kohezijskih sredstev, ki je bil dodeljen Sloveniji, znaša 458,17 mio EUR, pri čemer je Slovenija posvetila veliko pozornosti temu, da zagotovi največjo možno konsistentnost in skladnost med ukrepi, ki jih podpirajo strukturni skladi, Kohezijski sklad in druge nacionalne politike.

Slika 1: Sredstva strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, namenjena Sloveniji od vstopa v EU do konca leta 2006 v mio EUR (cene iz leta 2004)

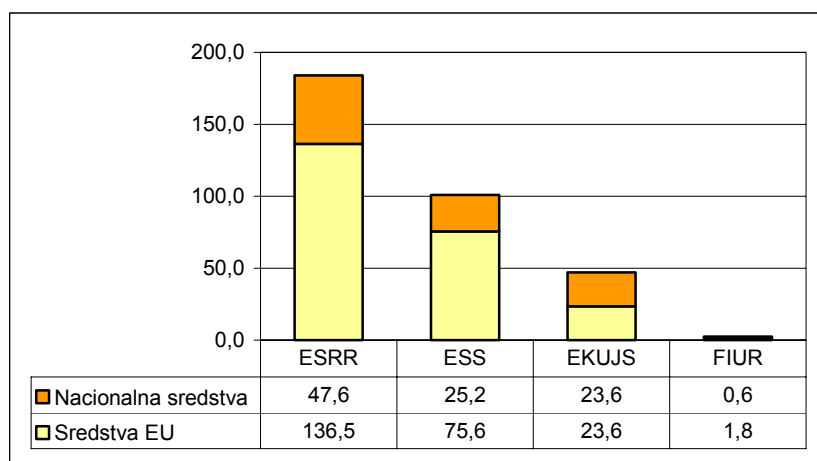
Vir: Kohezijska politika EU, 2007.

3.1 Strukturni skladi

Za potrebe izvajanja strukturnih instrumentov je Slovenija obravnavana kot ena sama regija (NUTS II regija). Na ravni teritorialnih statističnih enot NUTS II se dodeljuje pomoč iz Cilja 1. Vanj so vključene evropske regije, katerih BDP na prebivalca (izražen v standardih kupne moči) ne presega 75 % povprečja EU.

Za uresničitev prednostnih nalog v obdobju 2004–2006 si je Slovenija zagotovila okoli 334,5 mio EUR, od tega je EU krila 237,5 mio EUR. Sredstva smo lahko koristili skozi štiri evropske strukturne sklade: ESRR, ESS, EKUJS, FIUR.

Slika 2: Finančna sredstva posameznega strukturnega sklada za Slovenijo v obdobju 2004–2006 v mio EUR

Vir: Pravica do črpanja evropskih sredstev, 2004, str. 2.

RS je bila, skladno z zakonodajo EU, za črpanje sredstev evropskih strukturnih skladov v obdobju 2004–2006 dolžna pripraviti EPD, ki določa, kako bo Slovenija dosegala svoje strateške cilje in usmeritve. EPD vsebinsko izhaja iz Državnega razvojnega programa RS 2001–2006, ki predstavlja izvedbeni dokument Strategije gospodarskega razvoja Slovenije, katere glavni cilj je trajnostna rast blaginje ljudi, ki živijo v Sloveniji. Za uresničevanje EPD 2004–2006 skrbi Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR), ki je odgovorna za učinkovito ter pravilno črpanje sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada.

EPD 2004–2006 je dokument, ki vsebuje strategijo ter prednostne naloge, ki obsegajo večletne ukrepe in jih je mogoče uresničevati s pomočjo enega ali več strukturnih skladov, enega ali več drugih obstoječih finančnih instrumentov in EIB. Zastavljene vsebinske cilje EPD na področju varovanja okolja in transportne infrastrukture poleg omenjenih finančnih virov dopolnjujejo sredstva Kohezijskega sklada.

Osnovni cilji EPD so (Enotni programski dokument 2004–2006, 2004, str. 83):

- *Povprečna letna rast BDP* bo višja kot v skupini EU-15, s čimer se bo postopno zmanjšal zaostanek v BDP na prebivalca za povprečjem EU.
- *Rast zaposlenosti*: Gospodarska rast se mora odražati tudi v ustvarjanju novih delovnih mest in ohranjanju obstoječih. Skupna ocena kaže, da bo Slovenija ob podpori sredstev strukturnih skladov v programskem obdobju 2004–2006 ustvarila vsaj 4000 novih delovnih mest.
- *Uravnotežen regionalni razvoj*: Cilji uravnoteženega regionalnega razvoja se bodo uresničevali z regionalno usmerjenim pristopom, ki naj zagotovi, da bosta rast BDP in zaposlenosti povečala blaginjo tudi v manj razvitih, pretežno obrobni regijah.

Da bi dosegla zastavljene cilje, bi morala Slovenija na podlagi EPD usmerjati sredstva kohezijske politike v aktivnosti, ki izkoriščajo prednosti in razvojne priložnosti države na eni strani ter odpravljajo pomanjkljivosti in nevarnosti, ki lahko ovirajo socialno-ekonomski razvoj,

na drugi strani. Na ta način želi Slovenija z uporabo razpoložljivih sredstev strukturnih skladov, Kohezijskega sklada, drugih finančnih instrumentov in lastne finančne udeležbe doseči kar največje učinke v razvoju.

V skladu s sprejetim pristopom koncentracije pomoči na omejeno število prednostnih nalog so bila kohezijska sredstva v okviru EPD uporabljena za štiri prednostne naloge (Enotni programski dokument 2004–2006, 2004, str. 84):

- *Prednostna naloga št. 1: Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti.* Ta prednostna naloga podpira razvoj inovacijskega okolja, lajša podjetnikom dostop do informacij, znanja in financ, usmerjena je v razvoj turizma, njen cilj pa je tudi izboljšati privlačnost Slovenije in njenih regij za nova vlaganja. Tej prednostni nalogi je bilo namenjenih 54 % dodeljenih sredstev EU za strukturne sklade.
- *Prednostna naloga št. 2: Znanje, razvoj človeških virov in zaposlovanje.* Druga prednostna naloga spodbuja preventivne in aktivne ukrepe podpore VŽU, aktivnih politik na trgu dela, spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti delovne sile ter spodbujanja fleksibilnosti trga dela in socialnega vključevanja. V okviru te prednostne naloge se spodbujajo enake možnosti, vidiki trga dela v informacijski družbi in lokalne pobude za zaposlovanje. Delež sredstev EU za strukturne sklade, ki je bil namenjen tej prednostni nalogi, znaša 31 %.
- *Prednostna naloga št. 3: Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva.* Prednostna naloga prispeva k večji konkurenčnosti kmetijskega in živilskega sektorja ter spodbuja učinkovito rabo virov na podeželskih območjih. Strukturna podpora je usmerjena tudi v sektor gozdarstva in ribištva. Sredstva, ki so bila namenjena tej prednostni nalogi, predstavljajo 11 % dodeljenih sredstev Sloveniji za strukturne sklade.
- *Prednostna naloga št. 4: Tehnična pomoč.* Dejavnosti v okviru te prednostne naloge služijo podpori vodenju in spremljanju programa, zlasti na področju informacijskega sistema, komunikacije in informiranja javnosti, podpori raziskavam ter pripravi projektov. Za tehnično pomoč je bilo namenjenih 4 % sredstev EU za strukturne sklade v Sloveniji.

Poleg teh je Slovenija določila še tri t.i. horizontalne prednostne naloge, ki jih uveljavlja preko vseh izbranih ukrepov. Te so (Kohezijska politika EU, 2007):

- *Enake možnosti:* EPD spodbuja enake možnosti in dostopnost do izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja, ne glede na spol, invalidnost ali etnično pripadnost.
- *Trajnostni razvoj:* Cilj EPD je izboljšanje gospodarske blaginje in socialne enakosti, ne da bi bilo ob tem ogroženo okolje. Zagotavljanje ravnovesja med ekonomskimi, socialnimi in okoljskimi vidiki blaginje je temelj trajnostnega razvoja.
- *Informacijska družba:* EPD posebno pozornost namenja zagotavljanju podpore inovativnim aktivnostim, ki bodo povečale dostopnost do informacijsko-komunikacijskih tehnologij in uporabo storitev informacijske družbe za skupnosti in podjetja v obrobni območjih, kjer je ponudba takih storitev omejena.

Izvajanje projektov strukturnih skladov poteka decentralizirano, pri čemer mora državna uprava jamčiti, da so pri vseh sofinanciranih projektih izpolnjene vse zahteve EU. EK ima le vlogo nadzornika in izvaja finančno kontrolo, katere namen je preprečevanje nepravilnosti in goljufij. Institucionalna struktura izvajanja strukturnih skladov v Sloveniji je naslednja (Vodič za izvajanje strukturnih skladov v Sloveniji v programskem obdobju 2004–2006, 2006, str. 4):

1. *Organ upravljanja (OU)* predstavljajo notranje organizacijske enote SVLR, ki so odgovorne za upravljanje strukturne politike in učinkovito ter pravilno črpanje sredstev strukturne politike.
2. *Posredniško telo (PT)* je odgovorno za izvedbo posamezne prednostne naloge EPD. V skladu z usmeritvami OU vodi medresorsko usklajevanje za izbor projektov EPD ali programov na nivoju pristojne prednostne naloge, ki je predmet sofinanciranja s strani posameznega strukturnega sklada. Pri tem mora zagotavljati skladnost s horizontalnimi prednostnimi nalogami EU, merljivost učinkov in doseganje zastavljenih ciljev. PT je notranja organizacijska enota Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) za Usmerjevalni oddelek EKUJS in FIUR.
3. *Nosilec proračunske postavke (NPP)* je neposredni uporabnik državnega proračuna, ki ima v posebnem delu proračuna zagotovljena sredstva strukturne politike. Deluje v skladu z navodili OU, PO, PT ter v skladu s sklenjenimi sporazumi in akti. V postopkih načrtovanja in porabe sredstev so odgovorni za izvajanje ukrepov ali aktivnosti ter kontrolo izvajanja postopkov. NPP so: Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ), Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT), Ministrstvo za promet (MzP), Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), MKGP, Ministrstvo za gospodarstvo (MG), Ministrstvo za kulturo (MK), SVLR za tehnično pomoč.
4. *Končni upravičenec (KU)* v okviru EPD je neposredni ali posredni proračunski uporabnik, v skladu s predpisom ministra, pristojnega za finance, ki odobri državno pomoč ali izvede projekt. KU je dolžan spoštovati navodila OU, PO, PT in NPP ter sklenjene sporazume in druge akte.
5. *Končni prejemnik (KP)* je prejemnik sredstev strukturne politike. Za posamezni ukrep so navedeni možni KP sredstev oziroma izvajalci projektov, ki se sofinancirajo iz strukturnih skladov.
6. *Plačilni organ (PO)* je notranja organizacijska enota Ministrstva za finance, ki je odgovorna predvsem za izvrševanje povračil iz naslova sredstev strukturnih skladov EU v proračun.
7. *Urad RS za nadzor proračuna (UNP)* predstavlja neodvisni organ za finančni nadzor, ki je organ v sestavi Ministrstva za finance in opravlja naloge neodvisnega nadzora vseh skladov EU.
8. *Nadzorni odbor (NO)* nadzira izvajanje programa EPD ter zagotavlja učinkovitost in kvaliteto izvajanja pomoči. Njegovi člani so predstavniki EK, predstavniki ministrstev, vključenih v izvajanje EPD, socialnih in ekonomskih partnerjev, regionalnih partnerjev in nevladnih organizacij.

3.1.1 Evropski sklad za regionalni razvoj

ESRR je osredotočen na izvajanje 1. prednostne naloge, katere cilji, ukrepi in aktivnosti izhajajo predvsem iz Državnega razvojnega programa RS 2001–2006, Programa ukrepov za pospeševanje konkurenčnosti za obdobje 2002–2006 ter Strategije slovenskega turizma 2002–2006. Skupni namen vseh štirih ukrepov v prvi prednostni nalogi je spodbuditi povezovanje javnih in zasebnih institucij in virov financiranja v dejavnosti, ki pospešujejo gospodarski razvoj in zagotavljajo podjetjem razvojne možnosti. Za te ukrepe je bilo v obdobju 2004–2006 Sloveniji na razpolago okoli 136,5 mio EUR, skupaj z nacionalnimi sredstvi pa nekaj manj kot 184,2 mio EUR.

Ukrep 1.1: Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja

Ukrep 1.1 je usmerjen v razvoj inovacijskega okolja, razvojne infrastrukture in pogojev za povezovanje podjetij in izobraževalnih ustanov, ki bodo pospešile in povečale učinkovitost prenosa znanja v produkte, storitve in procese ter okrepile prepoznavnost Slovenije kot razvojnega partnerja. KU za ukrep 1.1 sta MG in MVZT.

Upravičene aktivnosti so:

- naložbe v modernizacijo, gradnjo in opremo tehnoloških centrov, tehnoloških parkov in inkubatorjev in naložbe, povezane z novimi investicijami;
- priprava strategij, programov ter razvoj storitev tehnoloških centrov, tehnoloških parkov, inkubatorjev, grozdov, tehnoloških mrež in poslovnih con ter vodenje projekta;
- raziskovalni in razvojni projekti podjetij in izobraževalnih ustanov v okviru posrednikov in raziskovalnih centrov odličnosti (CO).

Ukrep 1.2: Spodbujanje razvoja turističnih destinacij

Cilji ukrepa 1.2 prispevajo k izboljšanju konkurenčne sposobnosti podjetij in zagotavljanju pogojev za kakovosten razvoj turizma. Splošni cilj ukrepa je spodbuditi razvoj turističnih destinacij na temeljnih turističnih območjih opredeljenih v Strategiji slovenskega turizma 2002–2006. Za izvajanje ukrepa 1.2 je odgovorno MG, Direktorat za turizem.

Upravičene aktivnosti so:

- prenova in modernizacija obstoječe ter gradnja nove turistične infrastrukture, vključno z nastanitvenimi zmogljivostmi;
- podpora in priprava skupnih strateških načrtov za razvoj turističnih destinacij, marketinških načrtov, rezervacijskih sistemov, blagovnih znamk destinacij, informacijskih centrov, promocije.

Ukrep 1.3: Izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo

Ukrep 1.3 je usmerjen v ustvarjanje učinkovitega podpornega okolja za podjetništvo, ki spodbuja ustanavljanje novih podjetij, izboljša stopnjo njihovega preživetja v prvih kritičnih letih, zagotavlja uspešnejšo rast ter večjo konkurenčnost in produktivnost. Cilj ukrepa je doseganje strukture gospodarstva, primerljive z gospodarsko strukturo v EU. KP ukrepa so mikro, mala in srednje velika podjetja, ki imajo investicijski program, ter posamezniki s podjetniško pobudo. KU Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI) in Slovenski podjetniški sklad (SPS) dodeljujeta sredstva KP po izpolnitvi vseh pogojev, skladno s pravili programa oziroma razpisa.

Upravičene aktivnosti so:

- subvencioniranje svetovalnih storitev za mala in srednje velika podjetja (MSP);
- podpora (v obliki premij) za investicijske projekte malih in srednje velikih podjetij;
- zagotavljanje jamstev za investicijske kredite bank.

Ukrep 1.4: Gospodarska infrastruktura in javne storitve

Ukrep 1.4 zagotavlja investicije v javno infrastrukturo in z njimi povezanih storitev. Splošni cilj ukrepa je povečati obseg javnih naložb v infrastrukturo in storitve z neposrednim ekonomskim učinkom na promocijo projektov, ki izhajajo iz ukrepov 1.1, 1.2 in 1.3. KU za ukrep so: MG, MVZT, MŠŠ, MK in MzP.

Upravičene aktivnosti so:

- obnova, modernizacija in gradnja prostorov in opreme za javne raziskovalne in razvojne ustanove, javne poslovne objekte in javne turistične objekte (CO, poslovne cone, multimedijски centri (MMC), centri VŽU, objekti za šport in prosti čas, kulturna dediščina, informacijska in komunikacijska tehnologija (IKT) ipd.);
- obnova, modernizacija in gradnja javne komunalne infrastrukture (čiščenje odpadnih voda, vodooskrba, urbani prometni sistemi, ceste, železnice, kanalizacija, telekomunikacije, kolesarske steze, elektrika, parki in druga naravna dediščina, kulturna dediščina, širokopasovne povezave ipd.);
- študije in raziskave o organiziranju in izboljšanju javnih storitev (priprava in izvedba programov in strategij).

3.1.2 Evropski socialni sklad

ESS zagotavlja dodatna evropska sredstva, ki omogočajo, da se v Sloveniji v programe zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja vključi več brezposelnih oseb ter tudi zaposleni v podjetjih. K skupno 100,8 mio EUR sredstev za obdobje 2004–2006 je ESS prispeval okoli 75,6 mio EUR, Slovenija pa nekaj več kot 25,2 mio EUR. Sredstva ESS se uporabljajo za financiranje

2. prednostne naloge Znanje, razvoj človeških virov in zaposlovanje, ki je sestavljena iz štirih ukrepov.

Ukrep 2.1: Razvoj in krepitev aktivnih politik trga dela

Splošni cilj ukrepa je povečanje stopnje zaposlenosti in zmanjševanje stopnje brezposelnosti, pri čemer je posebna pozornost namenjena preprečevanju dolgotrajne brezposelnosti in pomoči brezposelnim na poti do zaposlitve. Ukrep se izvaja s strani Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ).

V sklopu ukrepa so se v letih 2004, 2005 in 2006 izvajale naslednje podaktivnosti:

- Programi institucionalnega usposabljanja,
- Usposabljanje na delovnem mestu in integrirani programi usposabljanja,
- Formalno izobraževanje,
- Nacionalne poklicne kvalifikacije.

Ukrep 2.2: Pospeševanje socialnega vključevanja

Ukrep 2.2, ki ga izvaja ZRSZ, je namenjen zviševanju udeležbe ljudi s posebnimi potrebami in težavami pri dostopu do trga dela. Ciljna skupina ukrepa so brezposelne osebe, prednost pa imajo dolgotrajno brezposelni, mladi, ki so opustili šolanje, etnične skupine, brezposelni invalidi.

V letu 2004 sta se izvajali naslednji podaktivnosti:

- Pot do vključenosti – Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM),
- Programi delovne vključenosti invalidov.

V letih 2005 in 2006 pa so se izvajale:

- Pot do vključenosti – PUM,
- Pomoč pri zaposlovanju dolgotrajno brezposelnih žensk,
- Projekti netržnih zaposlitvenih programov,
- Usposabljanje na delovnem mestu in integrirani programi usposabljanja za invalide,
- Usposabljanje na delovnem mestu v učnih delavnicah in učnih podjetjih.

Ukrep 2.3: Vseživljenjsko učenje (VŽU)

Splošni cilj ukrepa je povečati stopnjo udeležbe v VŽU. KP so ustanove in subjekti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in usposabljanjem, izvajalci usposabljanj (učitelji, mentorji, delodajalci ipd.) in udeleženci formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja. Ukrep izvajata MŠŠ in MVZT.

Upravičena področja ukrepa so:

- izobraževanje izobraževalcev;

- posodabljanje in razvijanje programov izobraževanja in usposabljanja v poklicnem in terciarnem izobraževanju;
- razvijanje in širjenje mreže z IKT podprtih lokalnih/regionalnih svetovalnih centrov in centrov za poklicno svetovanje;
- širjenje sistema zagotavljanja kakovosti;
- zmanjševanje izobrazbenega primanjkljaja pri odraslih in izobraževanje ter usposabljanje osipnikov.

Ukrep 2.4 Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti

Splošni cilj ukrepa je izboljšanje usposobljenosti in spretnosti za spodbujanje prilagodljivosti zaposlenih in podjetij ter ustvarjanje novih kakovostnih delovnih mest. Širša skupina ciljnih upravičencev lahko vključuje: zaposlene osebe, delodajalce, potencialne podjetnike, vodstvene delavce. KU za ukrep 2.4 je ZRSZ.

V sklopu ukrepa so se v letu 2004 izvajale naslednje podaktivnosti:

- Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih, zlasti iz sektorjev v preoblikovanju,
- Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih v perspektivnih sektorjih s hitro stopnjo rasti,
- Sofinanciranje stroškov spodbujanja podjetništva,
- Pomoč pri samozaposlitvi,
- Lokalni zaposlitveni programi.

Prve tri navedene podaktivnosti so se izvajale tudi v letih 2005 in 2006. Pomoč pri samozaposlitvi in Lokalni zaposlitveni programi se v teh letih nista izvajali, izvajala pa se je nova podaktivnost Spodbujanje novega zaposlovanja starejših.

3.1.3 Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad

S 1. 5. 2004 je Slovenija za prestrukturiranje kmetijstva in gozdarstva postala upravičena do finančnih sredstev usmerjevalnega oddelka EKUJS. Programsko osnovo za črpanje sredstev tega dela sklada predstavlja EPD. Za obdobje 2004–2006 je bilo na razpolago okoli 47,1 mio EUR, od tega je polovico prispevala EU, polovico pa Slovenija. V EPD je kot 3. prednostna naloga opredeljeno Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva. Na področju delovanja EKUJS se je v omenjenem obdobju izvajalo 5 ukrepov.

Ukrep 3.1: Izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov

Ukrep predstavlja podporo investicijam, ki bodo prispevale k izboljšanju in racionalizaciji predelave kmetijskih proizvodov. Na ta način se bo izboljšala konkurenčnost in dodana vrednost teh proizvodov. Sredstva ukrepa so namenjena pravnim in fizičnim osebam s stalnim prebivališčem v RS, ki so registrirane za živilsko predelovalno dejavnost.

Ukrep 3.2: Naložbe v kmetijska gospodarstva

Splošni cilj tega ukrepa je povečati konkurenčnost in tržno usmerjenost kmetijskih gospodarstev, kar bo privedlo do povečanja njihovega prihodka. Pri tem se morajo popolnoma upoštevati higienski, zdravstveni in veterinarski standardi, standardi o dobrobiti živali ter varstvu okolja. KP v okviru tega ukrepa so kmetijska gospodarstva, ki opravljajo kmetijske dejavnosti v Sloveniji v skladu z načeli dobre kmetijske prakse in izpolnjujejo predpisane pogoje za dodelitev sredstev.

Ukrep 3.3: Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu

Namen ukrepa je razvoj dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah in s tem izboljšanje učinkovitosti razporejanja dela na kmetijah. Na ta način se izboljša vrednost kmetijskim proizvodom na kmetijah, spodbuja ustvarjanje novih delovnih mest ter dosega boljši dohodek. Do podpore iz ukrepa so upravičene kmetije, združenja kmetov in fizične ter pravne osebe, ki opravljajo dejavnost na kmetiji.

Ukrep 3.4: Investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov

Osnovni namen ukrepa je ohranjanje in izboljšanje ekološke stabilnosti gozdnih ekosistemov s trajnostnim in sonaravnim gospodarjenjem z gozdovi, povečanje proizvodnje lesa in izboljšanje kakovosti gozdnih lesnih proizvodov. Prejemniki finančne podpore so zasebni lastniki gozdov, njihova združenja in zakupniki zasebnih gozdov.

Ukrep 3.5: Trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov

Z izvajanjem ukrepa se želi spodbuditi pridelovalce in predelovalce posebnih kmetijskih pridelkov in živil k uspešni udeležbi na trgu ob sočasnem doseganju višjih cen posebnih kmetijskih proizvodov. Ukrep bo pozitivno vplival na povečanje konkurenčnosti celotne prehranske verige. KP sredstev so pravne in fizične osebe, ki so skladno z zakonodajo EU vključene v sisteme zaščit posebnih kmetijskih pridelkov in živil.

3.1.4 Finančni instrument za usmerjanje ribištva

V Sloveniji sta se v obdobju 2004–2006 izvajala 2 ukrepa, ki spadata v 3. prednostno nalogo EPD Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva. V navedenem obdobju je bilo za ta ukrepa na voljo nekaj manj kot 2,4 mio EUR, od tega 1,8 mio EUR s strani EU, medtem ko je Slovenija prispevala skoraj 0,6 mio EUR.

Ukrep 3.6: Posodobitev obstoječih plovil in mali obalni ribolov

Splošni cilj ukrepa je izboljšati varnost in življenjske pogoje ribičev, izboljšati konkurenčnost in zagotoviti trajnostno rabo ribolovnih virov v Jadranskem morju. KP sredstev so zasebne ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v Sloveniji, ki so registrirane za dejavnosti morskega ribolova.

Ukrep 3.7: Ribogojstvo, predelava in trženje

Cilji ukrepa so uvedba okolju prijazne tehnologije za gojenje rib, povečanje proizvodnje s posodobitvijo obstoječih zmogljivosti, izboljšanje konkurenčnosti in uveljavitev na trgu sektorja predelave rib, izboljšanje trženja rib in ribiških proizvodov, spodbujanje večje ponudbe in porabe rib, doseganje skladnosti predelave rib s standardi živil EU. KP so ribogojna podjetja, ki so fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v RS.

3.2 Kohezijski sklad

Na sklepnih pogajanjih za članstvo Slovenije v EU v Kopenhagnu decembra 2002 je Slovenija pridobila pravico do črpanja sredstev Kohezijskega sklada. Pravica do črpanja sredstev je opredeljena v Pristopni pogodbi in se nanaša na soglasje EK k Referenčnima okvirjema za Kohezijski sklad za okolje in za promet za obdobje 2004–2006, ki sta prilogi EPD. Sloveniji so bila iz naslova Kohezijskega sklada za obdobje 2004–2006 dodeljena sredstva v višini 190,6 mio EUR. Sredstva se delijo med področje okolja in prometa v razmerju 50:50, namenjena pa so sofinanciranju večjih investicijskih projektov v višini nad 10 mio EUR, in sicer kjerkoli v državi (upoštevajoč kriterije upravičenosti), saj je teritorialna osnova država članica EU in ne regija, kot to velja pri strukturnih skladih (Strukturni skladi EU v Sloveniji, 2007).

Referenčni okvir za Kohezijski sklad za področje okolja za obdobje 2004–2006 določa »prvo in drugo prednostno listo« projektov s področja: (i) odvajanja in čiščenja voda, (ii) oskrbe prebivalstva s čisto vodo in (iii) ravnanja z odpadki. V Referenčnem okvirju za Kohezijski sklad za področje prometa pa so navedeni prednostni projekti za obdobje 2004–2006 ter drugi projekti s področja avtocest, železnic in pomorstva, primerni za sofinanciranje.

3.3 Pobude Skupnosti

Reforma strukturnih skladov leta 1988 je omogočila nastanek posebnih programov, imenovanih pobude Skupnosti. Njihov cilj je skupno odzivanje na specifične težave na celotnem območju EU. Pobude Skupnosti so sofinancirane s strani strukturnih skladov, vendar niso del EPD. Slovenija je bila, enako kot druge nove države članice EU, v obdobju 2004–2006 upravičena do sodelovanja v dveh pobudah Skupnosti: INTERREG III in EQUAL.

3.3.1 INTERREG III

Članstvo v EU je Sloveniji omogočilo sodelovanje v vseh treh sklopih pobude Skupnosti INTERREG III in horizontalnih programih ESPON in INTERACT. Sredstva v višini 23,6 mio EUR za obdobje 2004–2006 je Slovenija razdelila na naslednji način: 18,9 mio EUR za sodelovanje v delu programa A, 3,2 mio EUR za sodelovanje v delu programa B, 1,3 mio EUR za sodelovanje v delu programa C, 0,11 mio EUR za vključitev v program ESPON ter 0,12 mio EUR za sodelovanje v programu INTERACT. Slovenija je morala zagotoviti tudi ustrezno sofinanciranje programov v višini 25 % (Wostner et al., 2005, str. 100, 101).

3.3.1.1 INTERREG III A

Pobuda je v Sloveniji razdeljena na 3 programe čezmejnega sodelovanja s sosednjimi državami:

- *Program pobude Skupnosti (PPS) INTERREG III A Slovenija–Avstrija 2000–2006.*
Cilj programa je razviti gospodarsko, družbeno in kulturno povezano obmejno območje ter pripraviti obmejne regije za najbolj učinkovito izkoriščanje novih priložnosti, ki jih prinaša pristop Slovenije k EU.
- *PPS INTERREG III A Slovenija–Italija 2000–2006.*
Namen programa je odpravljanje obstoječih socialno-kulturnih ovir in obrobne položaja obmejnih regij ter spodbujanje trajnostnega razvoja in integracije čezmejne regije z namenom, da se zagotovi trajna rast območja.
- *Sosedski program Slovenija–Madžarska–Hrvaška 2004–2006.*
Skupni cilj programa je razvoj trilateralnega obmejnega območja v skupno gospodarsko in družbeno okolje usmerjeno v prihodnost, z namenom izboljšanja konkurenčnosti v evropskem merilu, izboljšanja ravni življenjskih pogojev prebivalcev v okolju in pomoči pri premostitvi razlik v regionalnem razvoju, ki jih povzročajo meje.

Sredstva za sodelovanje v INTERREG III A so bila razdeljena na naslednji način: 4,7 mio EUR za program čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, 4,7 mio EUR za program čezmejnega sodelovanja z Italijo ter 9,5 mio EUR za sosedski program čezmejnega sodelovanja z Madžarsko in Hrvaško.

3.3.1.2 INTERREG III B

Slovenija v okviru tega dela pobude Skupnosti sodeluje v dveh programih:

- *Območje Alp.* Možnost sodelovanja v tem programu imajo partnerji iz Avstrije, Francije, Nemčije, Italije, Slovenije, Švice in Liechtensteina. V Sloveniji so do sredstev upravičeni partnerji z območja celotne države. Prednostne naloge, ki se financirajo v okviru programa, so (Wostner et al., 2005, str. 104):
 - promocija alpskega prostora kot konkurenčnega in privlačnega območja za življenje in ekonomski razvoj v okviru prostorskega razvoja;

- razvoj trajnostnih oblik prometa s posebnim poudarkom na učinkovitosti, intermodalnosti in boljši dostopnosti;
 - kakovostno upravljanje narave, krajinske in kulturne dediščine in promocije okolja ter zaščite pred nesrečami.
- *Območje srednje, jadranske, podonavske in jugovzhodne Evrope (CADSES)*. V okviru tega programa lahko sodelujejo partnerji iz Albanije, Avstrije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Češke, Grčije, Hrvaške, Italije (deli), Srbije in Črne gore, Madžarske, Makedonije, Moldavije, Nemčije (deli), Poljske, Romunije, Slovaške, Ukrajine (deli) ter Slovenije. Prednostne naloge programa so (Wostner et al, 2005, str. 104, 105):
 - trajnostno prostorsko načrtovanje in socialna ter gospodarska kohezija;
 - učinkovit in trajnosten promet in dostop do informacijske družbe;
 - promocija in upravljanje krajine, naravne in kulturne dediščine;
 - varovanje okolja, upravljanje naravnih virov in upravljanje s tveganji.

Sredstva za sodelovanje v programu INTERREG III B je Slovenija razdelila tako: 0,96 mio EUR za sodelovanje v programu Območje Alp in 2,24 mio EUR za CADSES.

3.3.1.3 INTERREG III C

Območje izvajanja programa obsega države članice EU, kandidatke za vstop v EU, Norveško in Švico, države MEDA in druge zainteresirane države. Celotno programsko območje je razdeljeno na štiri cone: Sever, Zahod, Jug in Vzhod. Območje Slovenije spada v cono Vzhod, slovenski partnerji pa imajo možnost sodelovanja v projektih vseh štirih con.

3.3.2 EQUAL

MDDSZ je kot OU pobude EQUAL v dogovoru z EK pripravilo PPS EQUAL, ki ga je 29. aprila 2004 sprejela tudi Vlada RS, 7. julija 2004 pa uradno potrdila EK. Program zagotavlja finančno podporo sodelovanju partnerjev iz različnih regij ali sektorjev, da bi prispevali k strategiji EU za zagotavljanje boljših delovnih mest in da bi zagotovili, da nikomur ne bo zavrnjen dostop do njih.

Slovenija je imela za izvajanje projektov v okviru pobude EQUAL v obdobju 2004–2006 na razpolago sredstva v višini 8,5 mio EUR. Glede na višino razpoložljivih finančnih sredstev in glede na kratko programsko obdobje se je MDDSZ odločilo, da program EQUAL 2004–2006 omeji na štiri od devetih ukrepov, ki obstajajo na evropski ravni. Med izbranimi ukrepi so (EQUAL v Sloveniji, 2007):

- *Ukrep 1*: Omogočanje lažjega dostopa in vrnitve na trg dela za tiste, ki imajo težave pri vključevanju ali vnovičnem vključevanju na trg dela, ki mora biti odprt za vse (60 % vseh sredstev za EQUAL).

- *Ukrep 5:* Spodbujanje VŽU in všteti delovnih praks, ki spodbujajo, da na trg dela pridejo in ostanejo tisti, ki trpijo zaradi diskriminacije in neenakosti v povezavi s trgom dela (15 % sredstev za EQUAL).
- *Ukrep 8:* Zmanjševanje razlik med spoloma na delovnem mestu (15 % sredstev za EQUAL).
- *Ukrep 9:* Pomoč pri integraciji prosilcev za azil (2 % sredstev za EQUAL).

Pobuda EQUAL temelji na sodelovanju med različnimi partnerji z istimi cilji, a različnimi interesi. Omenjeni partnerji, ki so zainteresirani za sodelovanje, se povežejo v razvojno partnerstvo (RP) in se skupaj prijavijo na razpis MDDSZ. V primeru uspeha na razpisu so partnerji upravičeni do sofinanciranja t.i. Akcije 1. Ta prva stopnja izvedbe projekta je namenjena utrditvi sodelovanja, vzpostavitvi sodelovanja s transnacionalnim partnerjem in izdelavi dokončnega delovnega programa. V primeru odobritve dokončnega programa s strani MDDSZ, RP v okviru t.i. Akcije 2, ki traja do dve leti in pol, izvede dogovorjeni delovni program. Partnerstva pa kot posebni del projekta morajo predvideti tudi metode za razširjanje svojih zamisli in njihovega vključevanja v obstoječe usmeritve in politike (Strukturni skladi EU v Sloveniji, 2007).

3.4 Predpristopna pomoč

Čeprav je Slovenija sredstva iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada lahko začela koristiti šele potem, ko je postala polnopravna članica EU, se je za aktivno sodelovanje v teh skladih pripravljala že v okviru programov predpristopne pomoči – PHARE, ISPA in SAPARD, s pomočjo katerih je politika spodbujanja skladnega regionalnega razvoja v Sloveniji dobila nov zagon. Črpanje sredstev iz naslova predpristopne pomoči je potekalo do konca leta 2006. V letu 2004 je Slovenija prejela predpristopna sredstva EU v višini 44,4 mio EUR, v letu 2005 v višini 47,3 mio EUR, v letu 2006 pa v višini 25,8 mio EUR.

4 USPEŠNOST ČRPANJA SREDSTEV EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V SLOVENIJI V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2004–2006

4.1 Dejavniki uspešnosti črpanja sredstev EU

Na uspešnost črpanja sredstev EU države članice vpliva širok nabor faktorjev, ki se medsebojno prepletajo. Po Mraku in Wostnerju (2005, 2005a) je ključne faktorje absorpcijske sposobnosti mogoče sistematizirati v štiri osnovne skupine: realna absorpcijska sposobnost, finančna absorpcijska sposobnost, programsko projektna absorpcijska sposobnost ter administrativna absorpcijska sposobnost.

Realna absorpcijska sposobnost ima dva vidika. Prvi vidik se nanaša na realne potrebe države, medtem ko drugi pomeni razpoložljivost produkcijskih faktorjev za identifikacijo, organizacijo

in izvedbo projektov in programov. Pri obeh vidikih pa niso potrebna le finančna sredstva, temveč morajo biti na razpolago tudi kadri, ustrezen institucionalni okvir ter prostorski pogoji.

Slovenija je bila v programskem obdobju 2004–2006 soočena z izjemno zahtevnimi investicijskimi projekti, tako da v tem obdobju ni bilo mogoče govoriti o nizki realni absorpcijski sposobnosti. Bolj problematična je bila absorpcijska sposobnost države na področju razpoložljivosti produkcijskih faktorjev, zlasti pri zagotavljanju ustrezno usposobljenih človeških virov in pri pridobivanju prostora.

Finančna absorpcijska sposobnost

Sofinanciranje projektov je potrebno zagotoviti najprej od prejemnikov sredstev, poleg tega pa je potrebno k evropskim sredstvom dodati še ustrezni delež javnega nacionalnega sofinanciranja iz državnega proračuna. Poleg zagotavljanja lastnih sredstev se prejemniki srečujejo še z likvidnostno težavo za tisti del stroškov, ki se kasneje povrne z evropskim in javnim sofinanciranjem. Večjim in nekaterim srednjim podjetjem zagotavljanje likvidnostnih sredstev večinoma ne povzroča pomembnejših težav, medtem ko lahko predstavlja resno omejitev za nekatera srednja, predvsem pa mala podjetja in obrtnike. S podobno težavo so soočene tudi občine.

Finančna absorpcijska sposobnost Slovenije v obdobju 2004–2006 ni predstavljala omejevalnega elementa za črpanje sredstev strukturnih skladov EU. K temu je prispevalo tudi dejstvo, da smo v pogajanjih za vstop v EU pridobili relativno majhen obseg odobrenih pravic za prevzem obveznosti za obdobje 2004–2006.

Programsko projektna absorpcijska sposobnost

Za uspešno črpanje sredstev EU mora država članica določiti prednostne naloge po posameznih področjih, kar se mora izražati v strateških, še posebno pa v izvedbenih programih na nacionalni ravni ter na ravni EU. Poleg tega mora biti sposobna pripraviti ustrezne in pregledne izvedbene instrumente ter zagotoviti, da se za izbrane projekte pravočasno pripravi ustrezna projektna dokumentacija.

Slovenija v povprečju pri določanju programskih prednostnih nalog ni imela pomembnejših težav, do precejšnjih pomanjkljivosti pa je prihajalo pri konkretnih izvedbenih instrumentih, in to tako pri njihovih vsebinah, zahtevani prijavi in drugi dokumentaciji, še posebej pa glede obveščeniosti možnih prijaviteljev o možnostih financiranja. Veliko težav je bilo tudi s kakovostjo in pravočasno pripravo projektne dokumentacije.

Administrativna absorpcijska sposobnost je sestavljena iz dveh elementov: (i) kapacitete za pripravo in izvedbo administrativnega dela pri prijavitelju oz. zanj ter (ii) administrativne sposobnosti državne administracije. Pri administrativni sposobnosti državne administracije gre za izpeljavo kompleksnih postopkov na državni ravni od trenutka, ko je prijavitelj že prejel sredstva predfinanciranja iz državnega proračuna. Od tega trenutka se mora sprožiti sistem

kontrol in posredovanja dokazil in zahtevkov, ki na koncu procesa pomenijo posredovanje zahtevkov za povračilo sredstev iz proračuna EU.

V letu 2004 je bila administrativna absorpcijska sposobnost glavna slabost za črpanje kohezijskih sredstev. Medtem ko so se prijavitelji dobro izkazali, in to ne glede na obseg birokracije, je glavno težavo predstavljala administrativna usposobljenost državne administracije. V letu 2005 je prišlo do napredka na področju administrativne absorpcijske sposobnosti.

Tabela 2: Tipologija faktorjev, ki opredeljujejo absorpcijsko sposobnost države članice za črpanje sredstev EU

<i>1.) Realna absorpcijska sposobnost</i>
1.a.) Realne potrebe glede na zastavljene cilje in sprejete mednarodne obveznosti
1.b.) Razpoložljivost produkcijskih faktorjev za identifikacijo, organizacijo in izvedbo projektov in programov
<i>2.) Finančna absorpcijska sposobnost</i>
2.a.) Sposobnost sofinanciranja na strani prejemnikov sredstev
2.b.) Sposobnost države članice zagotoviti javno sofinanciranje
<i>3.) Programska/projektna absorpcijska sposobnost</i>
3.a.) Ustreznost strategije in programskih osnov (domaćih in EU) glede na realne potrebe – iz točke 1
3.b.) Ustreznost konkretnih izvedbenih instrumentov
3.c.) Pripravljenost projektne dokumentacije
<i>4.) Administrativna absorpcijska sposobnost</i>
4.a.) Kapaciteta za pripravo in izvedbo administrativnega dela pri prijavitelju oziroma zanj
4.b.) Administrativna sposobnost državne administracije

Vir: Mrak, Wostner, 2005, str. 8.

V povezavi s strukturnimi skladi EU je absorpcijske probleme mogoče klasificirati v tri specifične definicije absorpcijske sposobnosti (Horvat, 2003, str. 109):

- *Makroekonomska absorpcijska sposobnost*, ki se definira in meri kot raven BDP v odnosu do dodeljenih sredstev strukturnih skladov. Na evropskem vrhu v Berlinu leta 1999 je bil sprejet finančni okvir za širitev EU, kjer je bila zgornja meja za sredstva strukturnih in Kohezijskega sklada v splošnem določena na 4 % BDP posamezne države članice. Z makroekonomsko absorpcijsko sposobnostjo Slovenija v programskem obdobju 2004–2006 ni imela težav in jih tudi v prihodnje ne bo, saj iz proračuna EU ne bo nikoli dobila toliko sredstev, da bi to lahko predstavljalo makroekonomsko omejitev.
- *Administrativna absorpcijska sposobnost*, ki se definira kot sposobnost in zmožnost centralnih, regionalnih in lokalnih avtoritet, da pripravijo sprejemljive načrte, programe in projekte v primernem času, da sprejmejo odločitve o programih in projektih, da koordinirajo delo s ključnimi partnerji, da se soočijo z veliko količino administrativnega in poročevalskega dela, ki ga zahteva EK in da financirajo in nadzorujejo pravilno implementacijo, z namenom izoginitve goljufijam.
- *Finančna absorpcijska sposobnost* pomeni sposobnost sofinanciranja programov in projektov, podprtih s strani EU, načrtovanja in zagotavljanja teh nacionalnih prispevkov

v večletnih proračunih in zbiranja teh prispevkov od različnih javnih in privatnih partnerjev, ki so zainteresirani za programe in projekte.

4.2 Črpanje sredstev iz strukturnih skladov

Po začetku izvajanja EPD v letu 2004 se je Slovenija, enako kot druge nove države članice EU, soočila z nekaterimi uvajalnimi težavami pri izvedbi. Delovanje sistema kohezijske politike je namreč precej kompleksno, kar zahteva določeno obdobje učenja za normalno uveljavitev vseh pravil in postopkov.

V letu 2004 so se projekti in programi začeli izvajati in NPP so že izplačevali sredstva iz proračuna RS za opravljena dela in storitve. V tem letu je bilo izplačanih iz proračuna 22,5 mio EUR, kar predstavlja nekaj manj kot 7 % sredstev EPD za obdobje 2004–2006. Prav tako je že prišlo do posredovanja zahtevkov za povračilo (ZZP) na PO, in sicer skupaj za 4,4 mio EUR, do same avtorizacije in posredovanja zahtevka za plačilo na EK pa še ni prišlo. Posledično Slovenija v tem letu ni prejela od EK povračil sredstev razen predplačil, nakazanih na PO.

Tabela 3: Zneski predplačil v letu 2004

Sklad	datum transakcije	znesek (v EUR)	opis transakcije
ESRR	6. 7. 2004	13.652.347,80	10 % predplačilo
ESS	7. 7. 2004	7.563.598,60	10 % predplačilo
EKUJS	3. 9. 2004	2.356.909,00	10 % predplačilo
FIUR	7. 12. 2004	178.104,00	10 % predplačilo

Vir: Letno poročilo 2004 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2005, str. 42.

Na Ministrstvo za finance je do konca leta 2004 prispelo 20 ZZP za sredstva iz evropskih strukturnih skladov, do zastojev pri njihovem izplačevanju pa je prišlo že zato, ker so bili njihovi izračuni pogosto nepravilni. Do nepravilnosti je prihajalo pri prikazu stroškov, virov financiranja ter zaradi nepopolnosti in neustreznosti podporne dokumentacije. Država, koristnica sredstev strukturnih skladov, si ne sme privoščiti izdajanja in potrjevanja nepopolnih zahtevkov, kajti naknadne revizije ugotovijo njihove pomanjkljivosti. EK lahko za naknadno ugotovljene nepravilnosti uveljavi pavšalno povračilo, kar pomeni, da mora država del sredstev vrniti (Čeh, 2005, str. 17).

Razlog, da do črpanja iz proračuna EU v letu 2004 ni prišlo, je relativno pozen začetek implementacije zaradi članstva Slovenije v EU šele od 1. maja, čeprav je bila Slovenija, skladno s Pogodbo o pristopu k EU upravičena do povračila stroškov iz strukturnih skladov že od 1. januarja 2004. Vsem institucijam, vključenim v implementacijo EPD, je velik problem predstavljala t.i. »pravna praznina«, kajti zakonodaja EU v času med 1. 1. 2004 in 1. 5. 2004 v Sloveniji ni veljala. Zaradi iskanja ustreznih pravnih rešitev so bili razpisi za sredstva EPD objavljeni šele konec aprila, zaradi česar so bile prve pogodbe podpisane šele v tretjem četrtletju 2004, zato v veliki meri do konca leta še ni prišlo do izvedbe storitev. Prav tako še niso bili izdani računi, zaradi česar še ni moglo priti do samih izplačil in posledično zahtevkov za plačilo

iz proračuna EU. Zaradi navedenih razlogov so bila tudi izplačila iz proračuna RS nižja od napovedanih (Letno poročilo 2004 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2005, str. 41).

V letu 2005 je bil opazen precejšen napredek tako pri kvaliteti dodeljevanja sredstev v smislu doseganja ciljev, kakor tudi pri izboljšanju administrativne absorpcijske sposobnosti. Potrjen je bil prenos funkcij PT za ESRR in ESS na OU, s čimer je bila odpravljena ena raven koordinacije, kar je omogočilo bolj aktivno upravljanje ter vsaj do neke mere izboljšalo pretok informacij ter olajšalo reševanje problemov. Tako se je postopoma povečala odzivnost, učinkovitost in transparentnost sistema. Navedena izkušnja kaže na smiselnost nadaljevanja s centraliziranim pristopom tudi v novi finančni perspektivi, znotraj katerega bo Slovenija težila k dodatni poenostavitvi postopkov (Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013, 2007, str. 51; Poročilo o 5. seji Nadzornega odbora za Enotni programski dokument 2004–2006, 2006).

V letu 2005 so bile izvedene tudi druge aktivnosti, ki so bistveno pripomogle k izboljšanju črpanja sredstev strukturnih skladov, in sicer (Poročilo o 5. seji Nadzornega odbora za Enotni programski dokument 2004–2006, 2006):

- okrepljeno sodelovanje med OU, PO, UNP in resornimi ministrstvi;
- boljša promocija in informiranje o strukturnih skladih;
- številna izobraževanja kadrov doma in v tujini;
- dodatno zaposlovanje na področju kontrol namenskosti in upravičenosti izdatkov sofinanciranih s strani proračuna EU, iz sredstev tehnične pomoči;
- vedno boljša priprava instrumentov;
- priprava transparentnih in jasnejših navodil ter usmeritev;
- natančnejše definiranje upravičenih stroškov.

Kljub znatnemu izboljšanju črpanja sredstev v letu 2005 je bilo potrebno sprejeti dodatne ukrepe za optimizacijo črpanja sredstev s prerazporeditvami in dodelitvijo dodatnih pravic porabe. V strateškem interesu Slovenije namreč je, da čim večji del razpoložljivih sredstev uporabi že v obdobju pred začetkom nove finančne perspektive, kajti z letom 2007 bo na razpolago bistveno povečan obseg sredstev, poleg tega pa je razpoložljiva sredstva smiselno čim prej uporabiti v razvojne namene. Navedeno pa pomeni, da je bilo potrebno dodatna sredstva razpisati čim prej, tako da so lahko prejemniki sredstev zagotovili ustrezno kvaliteto prijav in posledično tudi učinkov dodeljenih sredstev (Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 6).

Izkušnje z izvajanjem programov kažejo na določeno odstopanje med načrtovanim obsegom izplačil in dejansko realizacijo. Glede na to, da so bile do leta 2006 razpisane le dejansko dodeljene pravice porabe, bi to posledično pomenilo izgubo določenega dela sredstev EU. Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2006 in 2007 na tej osnovi v 23. členu določa, da je možno v breme proračuna prevzeti za 20 % več sredstev od razpoložljivih proračunskih sredstev. Tako so bile v začetku leta 2006 posameznim NPP povečane pravice porabe v skupni višini približno 15

% in to za usmeritev na tista področja, kjer so bili projekti pripravljene in sposobni hitre in učinkovite izvedbe in pomenijo prioriteto v smislu doseganja ciljev razvoja Slovenije v okviru strukturnih skladov.

Delne zamude na strani razpisanih sredstev je povzročilo sprejemanje rebalansa proračuna RS v maju 2005, zaradi česar so bili razpisi pozno objavljeni, po tem mesecu pa je delež razpisanih sredstev naraščal od 57,7 % ob koncu leta 2004, preko 88 % konec leta 2005 do konca leta 2006, ko je bilo razpisanih že 110,3 % razpoložljivih sredstev. Delež dodeljenih sredstev se je iz 36,4 % ob koncu leta 2004 povzpел na 77,6 % ob koncu leta 2005 ter na 114,3 % konec leta 2006¹⁴. Pozitiven vpliv na obseg podpisanih pogodb so imeli sprejeti vladni sklepi v marcu 2005. Konec leta 2005 je bilo podpisanih 58 % pogodb, konec leta 2006 pa 104,5 % pogodb. Ministrstva so bila zavezana tudi k obvezni uporabi ustreznih instrumentov finančnih zavarovanj, kar bistveno otežuje enostranske odstopе od pogodb s strani izbranih ponudnikov. Opazno so se povečala tudi izplačana sredstva, in sicer od 6,8 % na 29,7 % konec leta 2005 ter 68,9 % konec leta 2006. Do izboljšanja je prišlo tudi pri pripravi ZZP, kjer se je delež posredovanih zahtevkov na PO glede na vsa razpoložljiva sredstva povečal na skoraj 20 % konec leta 2005 in na 59,4 % konec leta 2006 (Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 121, 122).

Tabela 4: Primerjava črpanja sredstev strukturnih skladov po prednostnih nalogah – konec leta 2004, konec leta 2005 ter konec leta 2006

		EPD			1. PN			2. PN			3. PN			4. PN		
					ESRR			ESS			EKUJS in FIUR			TP		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Razpoložljiva sredstva 2004-2006	v mio EUR	334,5			174,4			96,9			49,5			13,7		
	v %	100			100			100			100			100		
Razpisana sredstva ¹ v %		57,7	88,0	110,3	67,0	96,4	121,6	28,1	81,6	105,8	20,4	96,6	111,6	/	/	/
Dodeljena sredstva ¹ v %		36,4	77,6	114,3	51,2	91,3	120,6	21,7	72,7	100,8	19,2	49,3	113,1	4,4	46,5	108,8
Podpisane pogodbe ¹ v %		10,5	58,0	104,5	12,7	64,4	115,4	12,6	70,7	100,5	1,5	27,8	104,1	/	/	/
Izplačila iz proračuna ¹ v %		6,8	29,7	68,9	6,7	35,4	84,5	8,8	27,6	56,6	1,4	20,1	49,4	4,4	10,5	36,8
Posredovani ZZP (EU del) ² v %		0	19,9	59,4	0	29,7	83,5	0	14,0	41,7	0	2,6	22,2	3,2	6,6	24,3

Opombe:

¹ Sredstva EU in lastna udeležba: kumulativa v obdobju 1.1.2004 do 31.12.2006.

² Sredstva EU: kumulativa v obdobju 1.1.2004 do 31.12.2006.

Na 3. PN podatek Razpisana sredstva zajema podatek o razpisanih sredstvih po ISU iz ISARR-SP, kjer so prikazana izplačila (payments) na nivoju programa, podatek Dodeljena sredstva pa je podatek o dodeljenih sredstvih s sklepi PS oz. odločbami KU iz ISARR-SP, kjer je naveden znesek dejansko izdanih odločb s strani KU (brez morebitnih kasnejših odstopov oz. odobrenih pritožb).

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 120.

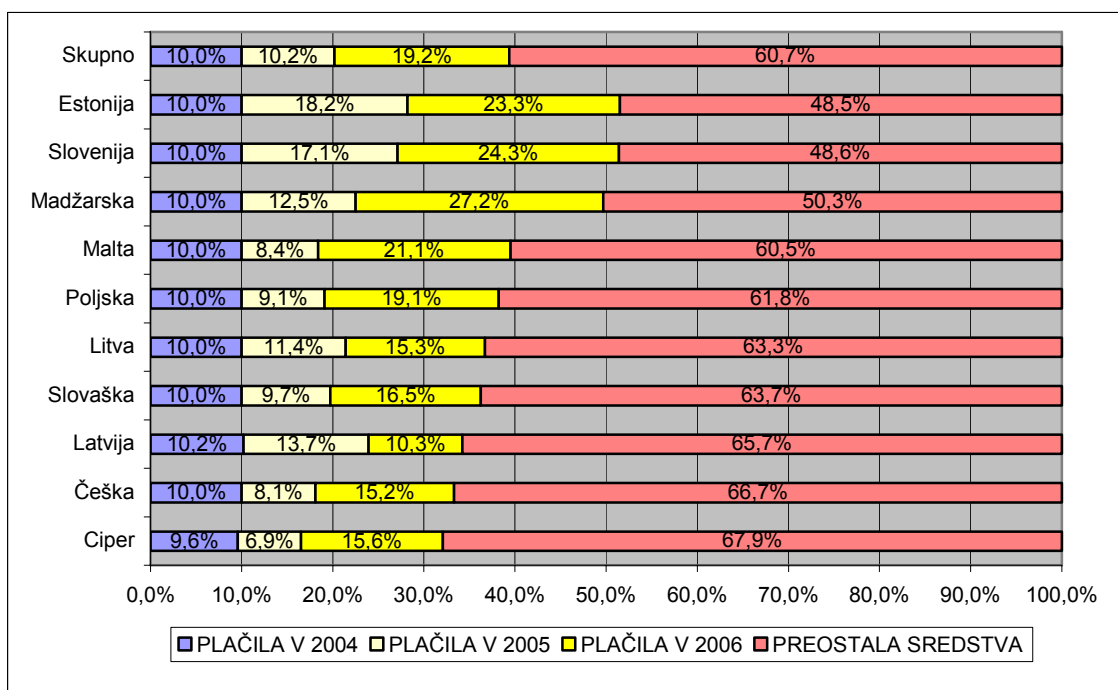
¹⁴ Višji % pri dodeljenih sredstvih od % pri razpisanih je zaradi neupoštevanja tehnične pomoči pri razpisanih sredstvih.

Slovenija je bila v letu 2006 uspešna pri črpanju sredstev strukturnih skladov. V državni proračun je iz proračuna Skupnosti prejela 85,5 mio EUR sredstev iz naslova strukturne politike¹⁵ in tako ohranila status neto prejemnice sredstev. V letu 2006 je tudi izpolnila pravilo n+2¹⁶ na vseh skladih v okviru EPD 2004–2006 (Čeh, 2007, str. 4).

OU je v letu 2006 kljub uspešnosti črpanja sredstev še vedno ugotavljal določene težave pri izvajanju strukturnih skladov: (i) nezadostna kadrovska struktura v posameznih institucijah in nezadostna usposobljenost kadra, (ii) hkratno upoštevanje zakonodaje EU ter slovenske zakonodaje na področju finančnega poslovanja, (iii) nepravočasno in pomanjkljivo delovanje kontrol namenskosti in upravičenosti izdatkov sofinanciranih s strani proračuna EU, iz sredstev tehnične pomoči, (iv) del informacijskega sistema za spremljanje in kontrolo aktivnosti, predvsem za področje ESS ne deluje oz. spremljanje izvajanja aktivnosti ni ustrezno informacijsko podprto.

Iz spodnje slike je razvidno, da je bila konec leta 2006 pri črpanju sredstev najuspešnejša Estonija z 51,5 % izplačil glede na dodeljena sredstva. Sledi Slovenija z 51,4 % izplačil, medtem ko zadnje mesto zaseda Ciper z zgolj 32,1 % izplačil. Vse države članice EU-10 so konec tega leta imele še velik delež neizkoriščenih sredstev.

Slika 3: Deleži plačil glede na dodeljena sredstva strukturnih skladov in pobude EQUAL za države članice EU-10 v letih 2004, 2005, 2006 ter odstotek preostalih sredstev

Vir: Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds in 2005, 2006, str. 45; Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds in 2006, 2007, str. 45.

¹⁵ V izrazu so zajeti strukturni skladi ter pobudi Skupnosti INTERREG in EQUAL.

¹⁶ Pravilo n+2 pomeni, da mora institucija (NPP), ki mu je dodeljen denar za določeno leto (npr. 2004), le tega pravočasno izplačati KU/KP, ter posredovati ZZZP na PO v roku, ki bo dopuščal, da bo PO posredoval zahteve za plačilo na EK do konca n+2 (npr. 2006 leta) obdobja.

Učinkovitosti uporabe kohezijskih sredstev, ki jih je Slovenija prejela iz proračuna EU zaenkrat še ni mogoče celovito oceniti. Ta sredstva so spodbudila povečanje obsega vlaganja, kar je pozitivno. Slovenija je v prvih letih izrabljanja sredstev EU veliko pozornosti namenila temu, da je potrebno razpoložljiva sredstva izkoristiti, pri čemer kakovost projektov ni bila vedno dovolj pomembna. Tako so bili npr. v letih 2004 in 2005 ob pomoči evropskih sredstev financirani nekateri projekti v turizmu, ki bi jih vlagatelji izvedli tudi brez teh sredstev. V prihodnji finančni perspektivi bi bilo smotrno evropska sredstva usmeriti predvsem v projekte, ki brez pomoči evropskih skladov ne bi bili uresničljivi. Evropska sredstva bi morala biti uporabljena za namene, kjer bodo imela jasno izraženo dodano vrednost (Mrak, 2006a, str. 25). V novi finančni perspektivi bi bilo potrebno več denarja nameniti za velike projekte, o čemer govori tudi Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki ga je sprejela Vlada RS v začetku novembra 2005. Za zagotovitev boljše izrabe razvojnih sredstev EU v Sloveniji je bilo predlagano, da naj bodo vsi projekti v okviru Kohezijskega sklada veliki projekti, sredstva za sofinanciranje iz naslova ESRR in ESS pa naj se opredelijo v določenem razmerju v korist velikih projektov.

Sloveniji je bilo v obdobju 2004–2006 dodeljenih razmeroma malo kohezijskih sredstev, zato ta sredstva kratkoročno ne bodo imela pomembnega vpliva na gospodarsko rast Slovenije. Ne gre pa zanemariti dolgoročnih učinkov sredstev skladov, ki se kažejo predvsem v večji konkurenčnosti podjetij, višji stopnji izobraženosti delovne sile in v možnosti uporabe zgrajene infrastrukture. Izkušnje kohezijskih držav EU so pokazale, da so lahko sredstva EU pomemben dolgoročni dejavnik gospodarskega razvoja (Aristovnik, Kešeljević, 2004, str. 8, 9). Vidnejši makroekonomski rezultati uporabe kohezijskih sredstev se pričakujejo v novi finančni perspektivi, ko bo Sloveniji na razpolago bistveno večji obseg teh sredstev.

4.2.1 Prednostna naloga št. 1: SPODBUJANJE PODJETNIŠKEGA SEKTORJA IN KONKURENČNOSTI

Struktura alokacije razpoložljivih sredstev ESRR je naslednja: (i) 21 % razpoložljivih sredstev ukrepa 1.1 Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja; (ii) 21 % razpoložljivih sredstev ukrepa 1.2 Spodbujanje razvoja turističnih destinacij, (iii) 15 % razpoložljivih sredstev ukrepa 1.3 Izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo, (iv) 43 % razpoložljivih sredstev ukrepa 1.4 Gospodarska infrastruktura in javne storitve. Do konca leta 2006 je bilo največ izplačil iz proračuna na ravni ukrepa 1.3, in sicer za 149,4 % vseh razpoložljivih sredstev (glej Tab. 5 na str. 31).

Na podlagi kumulativnih vrednosti kazalnikov¹⁷ v vmesnem obdobju izvajanja EPD je možno sklepati le o smeri napredka pri uresničevanju ciljev 1. prednostne naloge. Napredek je bil očiten in se je uresničeval v smeri zastavljenih ciljev (glej Tab. 4 v Prilogi 2).

¹⁷ Obstajajo 3 vrste kazalnikov. Kazalniki učinkov se nanašajo na dejavnosti. Merijo se v fizikalnih ali denarnih enotah. Kazalniki rezultatov se nanašajo na neposredne in takojšnje vplive programa. Kazalniki vplivov pa se poleg neposrednih vplivov na neposredne upravičence nanašajo na posledice programa.

Tabela 5: Pregled realizacije izvajanja glede na EPD 2004–2006 na ravni 1. prednostne naloge

	Razpoložljiva sredstva 2004-2006		Razpisana sredstva ²		Dodeljena sredstva ²		Podpisane pogodbe ²		Izplačila iz proračuna RS ²		Posredovani zahtevki za povračilo na PO ³		Število sofinanciranih projektov 2004-2006 ⁴
	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	
Ukrep 1.1	34.464	100,0	44.183	128,2	44.140	128,1	43.824	127,2	25.895	75,1	19.635	76,0	28
Ukrep 1.2	34.464	100,0	44.743	129,8	44.743	129,8	44.448	129,0	29.125	84,5	20.760	80,3	36
Ukrep 1.3	25.848	100,0	42.710	165,2	42.710	165,2	42.710	165,2	38.606	149,4	28.766	148,4	4
Ukrep 1.4	79.669	100,0	79.669	100,0	75.063	94,2	68.465	85,9	47.615	59,8	35.485	61,0	72
Skupaj PN 1	174.445	100,0	211.304	121,1	206.656	118,5	199.447	114,3	141.241	81,0	104.646	81,0	140
SKUPAJ EPD	334.517	100,0	370.097	110,6	379.212	113,4	349.339	104,4	226.155	67,6	144.473	60,8	9.737

Opomba ¹: delež glede na razpoložljiva sredstva.

Opomba ²: podatki upoštevani v obdobju 1.1.2004 – 31.12.2006.

Opomba ³: osnova za izračun deleža je samo EU del.

Opomba ⁴: Za projekt se šteje celoviti projekt na ukrepu 1.1, ki je lahko skupek več prijaviteljev (ni pa nujno, lahko je samo en) za izgradnjo tehnoloških centrov, tehnoloških parkov, inkubatorjev, grozdov, centrov odličnosti, tehnoloških mrež in skupin podjetij oz. CO pri MVZT. Število projektov ni enako številu pogodb (saj je na enem celovitem projektu več pogodb prijaviteljev). V primeru ukrepa 1.3 je projekt razpis.

V okviru razpisanih sredstev so upoštevana tudi dodatna sredstva dodeljena na podlagi sklepa Vlade RS 19.1.2006 višini 50,9 mio EUR v okviru 1. PN.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 153.

Ukrep 1.1: Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja

Za ukrep je bilo v obdobju izvajanja EPD namenjenih 34,5 mio EUR, od tega 14,8 % sredstev za projekte CO. Do konca leta 2006 so bili znotraj ukrepa kot instrumenti izvedbe objavljeni 3 javni razpisi, in sicer javni razpis Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja, javni razpis Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja – razvoj in usposobitev tehnoloških parkov ter javni razpis Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja za neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte v letih 2006 in 2007.

Konec leta 2006 je bila dosežena ciljna vrednost kazalnika »število industrijskih partnerjev«, ciljna vrednost kazalnika »število projektov, ki so vključeni v modernizacijo« pa je bila presežena (glej Tab. 5 v Prilogi 2).

Ukrep 1.2: Spodbujanje razvoja turističnih destinacij

V okviru ukrepa so bili izvedeni trije javni razpisi do konca leta 2006, in sicer Turistična infrastruktura in razvoj organizacijskih struktur v okviru prvega razpisa v letu 2004, Turistična infrastruktura II v okviru drugega razpisa v letu 2005 ter Turistična infrastruktura III v okviru tretjega javnega razpisa v letu 2006. Ciljne skupine v okviru prvega razpisa so bile gospodarske družbe, ustanove, družbe in društva, medtem ko so bile ciljne skupine v okviru drugega in tretjega razpisa samo gospodarske družbe. V okviru treh javnih razpisov je bilo odobreno sofinanciranje 36 projektom, od tega 8 projektom s področja razvoja organizacijskih struktur in 28 projektom s področja investicij v turistično infrastrukturo. Skupna vrednost vseh

sofinanciranih projektov znaša 205,7 mio EUR. Do konca leta 2006 je bilo zaključenih že 19 projektov, razen enega vsi s področja turistične infrastrukture.

Slovenija je na podlagi pogodbe z EIB prejela 20 mio EUR ugodnih kreditnih sredstev za sofinanciranje projektov EPD za programsko obdobje 2004–2006. Sredstva so bila namenjena samo za prvo prednostno nalogo, in sicer samo za ukrepa 1.2 in 1.4. Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja je v letu 2005 objavil javni razpis za dodelitev teh sredstev, možnost prijave pa so imeli samo tisti prijavitelji, ki so jim že bili odobreni projekti ESRR iz ukrepov 1.2 in 1.4 (instrument 1.4.1). Za spodbujanje razvoja turističnih destinacij – financiranje turistične infrastrukture so prejeli kredite EIB Hoteli Piran d.d. v vrednosti 2,1 mio EUR ter IGD Holermuos d.o.o v vrednosti 0,6 mio EUR. V letu 2006 sta bila objavljena še dva razpisa za spodbujanje razvoja turističnih destinacij, kjer so bila dvema vlagateljema odobrena sredstva EIB, in sicer Termam Maribor d.d. 1,3 mio EUR ter Termam Ptuj d.o.o 3,3 mio EUR.

Zastavljen cilj glede števila podprtih projektov je bil konec leta 2006 presežen, kazalnik učinka »število razvojnih programov destinacij in marketinški načrti« pa konec tega leta ni dosegel ciljne vrednosti (glej Tab. 6 v Prilogi 2).

Ukrep 1.3: Izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo

Zaradi prilagajanja realnim potrebam je bil v letu 2005 uveden nov instrument 1.3.4 Neposredne spodbude za investicijske projekte MSP, namen katerega je spodbujanje investicij v novo tehnološko opremo. Instrument se je izkazal za uspešen, saj so podjetja izkazala izreden interes za razpis tako v letu 2005 kot v letu 2006, zaradi česar sta bila razpisa zaprta že po prvem odpiranju.

V letu 2006 je MG nadaljevalo z izvajanjem štirih instrumentov v okviru ukrepa 1.3: (i) instrument 1.3.1: Subvencionirane svetovalne storitve za MSP; (ii) instrument 1.3.2: Zagotavljanje jamstev za investicijske kredite bank; (iii) instrument 1.3.3: Zagotavljanje podpore za investicijske projekte MSP; (iv) instrument 1.3.4: Neposredne spodbude za investicijske projekte MSP.

Zastavljen kazalnik za instrument 1.3.1 – najmanj 500 potrjenih vavčerjev letno – je bil v letu 2006 presežen za 3,4-krat oz. v obdobju 2004–2006 za 3,6-krat. Za instrumente 1.3.2, 1.3.3 in 1.3.4 je bilo zastavljenih več skupnih kazalnikov. Za te instrumente sta bili konec leta 2006 preseženi ciljni vrednosti kazalnikov učinka »skupna višina investicijskih vlaganj pri projektih MSP, za katere je bila prejeta premija« ter »angažirana bančna sredstva za projekte, za katere banka pridobi poroštvo sklada« (glej Tab. 7 v Prilogi 2).

Ukrep 1.4: Gospodarska infrastruktura in javne storitve

Občini Šentjur pri Celju je bilo s strani EIB odobreno financiranje javnega naročila – prenove, modernizacije ter izgradnje javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con – v vrednosti 0,2 mio EUR.

Konec leta 2006 je bila presežena ciljna vrednost kazalnika rezultata »število podprtih CO« (glej Tab. 8 v Prilogi 2).

Instrument 1.4.1: Javni razpis: Prenova, modernizacija ter izgradnja javne komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con

V letih 2004–2006 je bilo preko dveh javnih razpisov, objavljenih v letu 2005, odobrenih 21 projektov poslovnih con in s sklepi Programskega sveta (PS) ESRR so bila dodeljena vsa razpisana sredstva. Po fazi izvedenih javnih naročil je pri nekaterih projektih prišlo do zmanjšanja pogodbene vrednosti, saj so bile izbrane ponudbe manjše od predvidenih.

Instrument 1.4.2: Javni razpis za projekte razvoja raziskovalne infrastrukture CO in instrument 1.4.3: Nacionalni raziskovalni in razvojni program

Instrument 1.4.2. je bil izveden s strani MVZT z javnim razpisom za projekte razvoja raziskovalne infrastrukture CO. S strani PS ESRR je bilo odobrenih 7 projektov v skupni vrednosti 7,1 mio EUR. V letu 2005 je bil vzpostavljen nov instrument 1.4.3 Nacionalni raziskovalni in razvojni program, na katerega so bila v letu 2006 prenesena sredstva v višini 0,6 mio EUR, skupaj z dodatno dodeljenimi pravicami porabe v skladu s Sklepom Vlade RS z dne 19. 1. 2006 v višini 1,4 mio EUR. Črpanje sredstev v okviru instrumentov je bilo večje od pričakovanega. Vpliv na večje črpanje ima narava instrumenta, kjer gre za investicije v javno raziskovalno infrastrukturo.

Instrument 1.4.4: Nacionalni program za kulturo 2004–2007

Na PS ESRR so bili v letih 2004 in 2005 potrjeni projekti obnove petih gradov (grad Grad, grad Pišece, grad Ptuj (konjušnica), grad in pristave gradu Snežnik in grad Negova). Skupna vrednost omenjenih projektov je 13,8 mio EUR, kar predstavlja 100 % razpoložljivih sredstev instrumenta. Projekta grad Ptuj-konjušnica in grad Grad sta že zaključena, ostali projekti pa so v izvajanju.

Instrument 1.4.5: Javni razpis za projekte multimedijskih centrov (MMC)

V programskem obdobju 2004–2006 sta bila objavljena dva javna razpisa za sofinanciranje projektov vzpostavitve mreže MMC. Skupaj je bilo uspešno vzpostavljenih 15 MMC. MK je

doseglo cilj, ki je določen tako v Programskem dopolnilu¹⁸ (PD) kot tudi v Nacionalnem programu za kulturo, in sicer vzpostaviti MMC v vseh statističnih regijah. V nekaterih statističnih regijah (Osrednjeslovenska, Goriška) sta bila vzpostavljena celo dva MMC.

Instrument 1.4.6: Javni razpis za projekte športno-turistične infrastrukture

Instrument se v letih 2004 in 2005 ni izvajal, reaktiviran je bil v letu 2006. V prvem četrtletju leta 2006 je bil izveden javni razpis in izbran projekt Športno-turistični center Ljudski vrt v Mariboru. Vrednost sofinanciranja v letu 2006 je bila 1,2 mio EUR.

Instrument 1.4.7: Javna naročila za projekte širokopasovnih povezav

Instrument v programskem obdobju 2004–2006 ni bil izveden zaradi dveh neuspešnih javnih razpisov. Nedodeljena sredstva so bila, skupaj z dodelitvijo dodatnih pravic porabe, dodeljena uspešnim instrumentom v okviru 1. prednostne naloge.

Instrument 1.4.9: Program posodobitve objektov in opreme letališke infrastrukture

V okviru instrumenta je bil že v letu 2004 odobren 1 projekt, in sicer Posodobitev letališke infrastrukture na Letališču Maribor, kateremu so bila namenjena celotna razpoložljiva sredstva instrumenta, in sicer 4,2 mio EUR. Projekt se je začel izvajati junija 2004 in do konca leta 2006 ni bil povsem zaključen.

Instrument 1.4.10: Program za izvedbo projektov športno turistične infrastrukture

V letih od 2004 do 2006 so se izvajali naslednji projekti: Športni center Planica, Kajakaški center Solkan, Hotel Astoria, Rekonstrukcija hipodroma v Lipici, Sanacija golf igrišča Lipica, Izgradnja zaprtega bazena s spremljajočimi prostori Ruše, Sprehajalna in kolesarska steza Odranci-Lipa. V letu 2005 sta bila zaključena 2 projekta, in sicer Kajakaški center Solkan ter Rekonstrukcija hipodroma v Lipici, v letu 2006 pa še 5.

4.2.2 Prednostna naloga št. 2: ZNANJE, RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV IN ZAPOSLOVANJE

Sredstva ESS so enakomerno porazdeljena na ukrepe 2.1, 2.3 in 2.4, ki imajo vsak po 30 % razpoložljivih sredstev, ukrep 2.2 pa ima manjši delež, in sicer 10 % razpoložljivih sredstev na ravni prednostne naloge. Do konca leta 2006 je bilo največ izplačil iz proračuna na ravni ukrepa 2.1 Razvoj in krepitev aktivnih politik trga dela. Cilj ustvarjanja sistemov in struktur za VŽU se je uspešno uresničeval na ravni ukrepa 2.3, kar je razvidno iz visokega deleža posredovanih ZZP na PO (glej Tab. 6 na str. 35).

¹⁸ Programsko dopolnilo je izvedbeni dokument EPD, ki podrobneje opredeljuje elemente na ravni ukrepa za izvajanje prednostnih nalog iz EPD.

Na podlagi kumulativnih vrednosti kazalnikov v vmesnem obdobju izvajanja EPD je možno sklepati le o smeri napredka pri uresničevanju ciljev 2. prednostne naloge. Ciljna vrednost števila udeležencev za celotno programsko obdobje je bila do konca leta 2006 presežena za 37,4 % na ravni celotne prednostne naloge. Prav tako so bile presežene tudi ciljne vrednosti števila podprtih podjetij, števila projektov ter bruto števila delovnih mest, ustvarjenih v FTE¹⁹ (glej Tab. 9 v Prilogi 2).

Tabela 6: Pregled realizacije izvajanja glede na EPD 2004–2006 na ravni 2. prednostne naloge

	Razpoložljiva sredstva 2004-2006		Razpisana sredstva		Dodeljena sredstva		Podpisane pogodbe ²		Izplačila iz proračuna RS ²		Posredovani zahtevki za povračilo na PO ²		Število sofinanciranih instrumentov/EPD projektov*
	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	V 000 EUR	% ³	
Ukrep 2.1	29.069	100,0	30.485	104,9	30.485	104,9	29.651	102,0	18.172	62,5	11.538	52,9	9
Ukrep 2.2	9.690	100,0	11.319	116,8	9.392	96,9	9.386	96,9	4.868	50,2	1.625	22,4	8
Ukrep 2.3	29.070	100,0	32.103	110,4	32.103	110,4	29.717	102,2	17.075	58,7	10.713	49,1	41
Ukrep 2.4	29.070	100,0	29.263	100,7	29.263	100,7	29.263	100,7	15.106	52,0	4.293	19,7	10
<i>Skupaj PN 2</i>	<i>96.899</i>	<i>100,0</i>	<i>103.171</i>	<i>106,5</i>	<i>101.244</i>	<i>104,5</i>	<i>98.017</i>	<i>101,2</i>	<i>55.221</i>	<i>57,0</i>	<i>28.169</i>	<i>38,8</i>	<i>68</i>
<i>SKUPAJ EPD</i>	<i>334.517</i>	<i>100,0</i>	<i>370.097</i>	<i>110,6</i>	<i>379.212</i>	<i>113,4</i>	<i>349.339</i>	<i>104,4</i>	<i>225.694</i>	<i>67,5</i>	<i>144.473</i>	<i>60,8</i>	<i>9.737</i>

Opomba ¹ : % glede na razpoložljiva sredstva.

Opomba ² : kumulativa v obdobju 1.1.2004 – 31.12.2006.

Opomba ³ : osnova za izračun deleža je samo EU del.

* pri ukrepih 2.1, 2.2 in 2.4 v 2. PN navedeno število sofinanciranih instrumentov/projektov EPD vključuje število podaktivnosti, ki so bile sofinancirane v obdobju 2004-2006. Pri ukrepu 2.3 je bilo izvedenih 41 instrumentov (projektov EPD), od tega na MŠŠ 38 in na MVZT 3.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 153.

Ukrep 2.1: Razvoj in krepitev aktivnih politik trga dela

V vseh treh letih je bilo v ukrep vključenih 21.039 brezposelnih oseb, od tega 12.909 žensk, kar predstavlja 61,3 % števila vključenih in upošteva horizontalno prednostno nalogo – enakopravnost med spoloma. Število udeležencev, ki so uspešno končali program, pridobili zaposlitev ali uspešno končali program usposabljanja, je 16.561 in je preseglo ciljno vrednost 10.800. Zaposlitev takoj po zaključku programa (v 30 dneh po zaključku) je bila nekoliko nižja od načrtovane samo v letu 2005, v letu 2006 je znašala 1.371 udeležencev (glej Tab. 10 v Prilogi 2).

Ukrep 2.2: Pospesevanje socialnega vključevanja

Do konca leta 2006 je bilo v ukrep 2.2 vključenih 1.576 oseb, kar predstavlja 98,5 % realizacijo cilja števila vključenih brezposelnih oseb v programskem obdobju. V letu 2006 se je pospešeno vključevalo tudi ostale ciljne skupine razen invalidov in osipnikov. Delež udeležencev, ki se zaposlijo po zaključku programa, je bil nižji samo v letu 2004 in je predstavljal udeležence podaktivnosti PUM, pri kateri ni namen zaposlitev, temveč vrnitev v formalno šolanje oz.

¹⁹ Ekvivalent polnega delovnega časa.

socialna integracija. V letu 2006 je bila ciljna vrednost tega deleža presežena. Prav tako je tudi delež zaposlenih po 12 mesecih za leto 2005 dosegel visoko vrednost 43,7 % in presegel planirano vrednost (glej Tab. 11 v Prilogi 2).

Ukrep 2.3: Vseživljenjsko učenje (VŽU)

Glede na kazalnike se kažejo pozitivni premiki pri uresničevanju koncepta VŽU in to kljub temu, da finančna realizacija ni sledila razpoložljivim sredstvom. Cilji na vseh kazalnikih konec leta 2006 niso bili doseženi, je pa bil pri nekaterih viden znaten porast glede na predvidene vrednosti. Kazalnik učinka »delež sredstev namenjenih strukturam in sistemom« se bliža načrtovanim vrednostim. Kazalnik »število posodobljenih, sprejetih in na novo razvitih programov izobraževanja in usposabljanja« je konec leta 2006 dosegel 92 % realizacijo, kazalnik »število lokalnih/regionalnih svetovalnih centrov in centrov za VŽU« pa je že presegel načrtovano vrednost. Porast kazalnika »stopnja vključenosti prebivalstva v VŽU« je posledica večjega zavedanja pomembnosti VŽU (glej Tab. 12 v Prilogi 2).

Presežek kazalnika »število zaposlenih odraslih in oseb z nedokončanim šolanjem na področju usposabljanja s poudarkom na uporabi IKT« v primerjavi z zastavljeno ciljno vrednostjo je predvsem posledica prilagoditve aktivnosti potrebam in zahtevam dejanskega stanja. Tekom programskega obdobja je MŠŠ prilagajalo črpanje sredstev potrebam, in sicer organizaciji in izvedbi večjega števila krajših seminarjev oz. drugih oblik usposabljanja v funkciji pridobivanja dodatnih znanj in veščin. Tako je prišlo do znatnega kvantitativnega povečanja števila zaposlenih odraslih in oseb z nedokončanim šolanjem na področju usposabljanja (glej Tab. 12 v Prilogi 2).

Ukrep 2.4: Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti

Do konca leta 2006 so bile presežene načrtovane ciljne vrednosti kazalnikov, za katere je podatek izkazan. V letih od 2004 do 2006 je bilo realizirano 34.658 vključitev, od tega 26.195 vključitev v programe usposabljanja in izobraževanja zaposlenih. V vseh treh letih se je skupaj samozaposlilo 4.581 oseb oziroma 13,2 % od izkazanega števila vključenih oseb (glej Tab. 13 v Prilogi 2).

4.2.3 Prednostna naloga št. 3: PRESTRUKTURIRANJE KMETIJSTVA, GOZDARSTVA IN RIBIŠTVA

Največji delež razpoložljivih sredstev skladov EJUJS in FIUR je namenjen ukrepom, ki so neposredno povezani z izvajanjem ciljev kmetijske politike, in sicer 85,7 %, manjši delež – 9,5 % razpoložljivih sredstev je namenjen gozdarstvu, preostanek pa dvema ukrepoma na področju izvajanja ribiške politike, in sicer 4,8 % razpoložljivih sredstev na ravni tretje prednostne naloge. Zaradi slabe absorpcije znotraj ukrepa 3.6 Posodobitev obstoječih plovil in mali priobalni ribolov, se je vrednost razpoložljivih sredstev tega ukrepa zmanjšala za 0,6 mio EUR, saj so bila sredstva prerazporejena na ukrep 3.7 Ribogojstvo, predelava in trženje.

Tabela 7: Pregled realizacije izvajanja glede na EPD 2004–2006 na ravni 3. prednostne naloge

	Razpoložljiva sredstva 2004-2006		Razpisana sredstva ²		Dodeljena sredstva ²		Podpisane pogodbe ²		Izplačila iz proračuna RS ²		Posredovani zahtevki za povračilo na PO ²		Podpisane pogodbe/izdane upravne odločbe
	V 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ³	
Ukrep 3.1	18.034	100,0	18.562	102,9	19.502	108,1	17.714	98,2	9.451	52,4	3.073	34,1	53
Ukrep 3.2	14.141	100,0	17.614	124,6	17.594	124,4	17.334	122,6	5.705	40,3	2.479	35,1	402
Ukrep 3.3	9.428	100,0	11.066	117,4	11.065	117,4	10.321	109,5	6.145	65,2	2.194	46,5	191
Ukrep 3.4	4.714	100,0	4.572	97,0	4.733	100,4	3.098	65,7	2.422	51,4	551	23,4	8.767
Ukrep 3.5	821	100,0	821	100,1	788	96,0	774	94,3	353	43,0	124	30,2	34
Ukrep 3.6	624	100,0	627	100,4	350	56,1	330	52,9	313	50,2	233	49,8	19
Ukrep 3.7	1.750	100,0	2.360	134,9	2.343	133,9	2.304	131,7	250	14,3	186	14,1	20
<i>Skupaj PN 3</i>	<i>49.512</i>	<i>100,0</i>	<i>55.622</i>	<i>112,3</i>	<i>56.375</i>	<i>113,9</i>	<i>51.875</i>	<i>104,8</i>	<i>24.639</i>	<i>49,8</i>	<i>8.840</i>	<i>34,9</i>	<i>9.486</i>
<i>SKUPAJ EPD</i>	<i>334.517</i>	<i>100,0</i>	<i>370.097</i>	<i>110,6</i>	<i>379.212</i>	<i>113,4</i>	<i>349.339</i>	<i>104,4</i>	<i>225.694</i>	<i>67,5</i>	<i>144.473</i>	<i>60,8</i>	<i>9.737</i>

Opomba ¹ : % glede na razpoložljiva sredstva.

Opomba ² : kumulativa v obdobju 1.1.2004 – 31.12.2006.

Opomba ³ : osnova za izračun deleža je samo EU del.

V okviru razpisanih sredstev so upoštevana tudi dodatna sredstva dodeljena na podlagi sklepa Vlade RS 26.4.2006 in popravka 26.10.2006 v višini 6,0 mio EUR na ukrepu 3.1, 3.2, 3.3 in 3.7 in prerazporeditve sredstev iz ukrepa 3.6 na 3.7, potrjeno na NO 7.6.2006 v višini 0,6 mio EUR.

Na 3. PN podatek Razpisana sredstva zajema podatek o razpisanih sredstvih po ISU iz MFP-ISARR, kjer so prikazana plačila (payments) na nivoju programa, podatek Dodeljena sredstva pa je podatek o dodeljenih sredstvih s sklepi PS oz. odločbami KU iz MFP-ISARR-SP, kjer je naveden znesek dejansko izdanih odločb s strani KU (brez kasnejših morebitnih odstopov oz. odobrenih pritožb).

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 154.

Kazalnik učinka »število projektov, deležnih podpore«, je močno presegel ciljno vrednost, predvsem na ukrepu 3.4, kjer je število projektov 8.767 na treh razpisih kar za količnik 29,2 preseglilo ciljno vrednost. Pozitivna rast navedenega kazalnika je bila dosežena tudi pri ukrepih 3.2 in 3.3, kjer so vrednosti presegle pričakovano realizacijo v vmesnem obdobju (glej Tab. 14 v Prilogi 2).

Ukrep 3.1: Izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov

V okviru tega ukrepa so bili objavljeni štirje javni razpisi, in sicer en v letu 2004, dva v letu 2005 ter en v letu 2006. Ciljna vrednost kazalnika učinka »število projektov, deležnih podpore« konec leta 2006 ni bila dosežena (glej Tab. 15 v Prilogi 2).

Ukrep 3.2: Naložbe v kmetijska gospodarstva

V okviru ukrepa 3.2 je MKGP, Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) objavila po en javni razpis v letih 2004 in 2006 ter dva v letu 2005. Ciljna vrednost kazalnika učinka »število projektov, ki so deležni pomoči« je bila konec leta 2006 presežena (glej Tab. 16 v Prilogi 2).

Ukrep 3.3: Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu

Od leta 2004 do leta 2006 so bili izvedeni štiri, po vsebini enaki instrumenti. Konec leta 2006 je bila presežena ciljna vrednost kazalnika učinka »število projektov, ki so deležni podpor« (glej Tab. 17 v Prilogi 2).

Ukrep 3.4: Investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov

V okviru ukrepa 3.4 so bili izvedeni trije javni razpisi: en v letu 2004 ter dva v letu 2005. Sprva je bilo predvideno, da bo v obdobju 2004–2006 deležnih podpore okoli 300 projektov, kasneje pa se je ugotovilo, da zaradi administrativno tehničnih postopkov združevanje lastnikov gozdov v skupinsko vlogo ni mogoče, zaradi česar se vsak vlagatelj obravnava individualno. Posledično se je v treh letih število projektov, deležnih podpore povečalo na 8.767. Ob koncu leta 2006 je bila presežena tudi ciljna vrednost kazalnika vpliva »površina življenjskega prostora prostoživečih živali« (glej Tab. 18 v Prilogi 2).

Ukrep 3.5: Trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov

Ukrep 3.5 je razdeljen na dva podukrepa. V okviru 1. podukrepa Ustanavljanje in vzdrževanje shem kakovosti za posebne kmetijske pridelke oziroma živila je MKGP, AKTRP objavila en javni razpis v letu 2004 ter dva v letu 2005. V okviru 2. podukrepa Predhodna študija v mejah ustanavljanja shem kakovosti je bil v letu 2005 objavljen javni razpis za Program ozaveščanja kot enkratni projekt promocije simbolov kakovosti EU in državnih simbolov kakovosti. Po zaključku javnega razpisa v letu 2006 je bil izbran samo en vlagatelj, ki je opravil promocijsko akcijo simbolov kakovosti za MKGP po predloženem projektu. Ciljne vrednosti za ukrep konec leta 2006 niso bile dosežene (glej Tab. 19 v Prilogi 2).

Ukrep 3.6: Posodobitev obstoječih plovil in mali obalni ribolov

Do konca leta 2006 je MKGP, AKTRP objavila tri javne razpise, in sicer enega v letu 2004 ter dva v letu 2005. Konec leta 2006 sta bili doseženi ciljni vrednosti pri enem kazalniku rezultata ter pri kazalniku vpliva (glej Tab. 20 v Prilogi 2).

Ukrep 3.7: Ribogojstvo, predelava in trženje

V okviru ukrepa 3.7 je MKGP, AKTRP objavila po en javni razpis v letih 2004 in 2006 ter dva v letu 2005. Ciljne vrednosti konec leta 2006 niso bile dosežene (glej Tab. 21 v Prilogi 2).

4.2.4 Prednostna naloga št. 4: TEHNIČNA POMOČ

Tehnična pomoč, ki je opredeljena v okviru 4. prednostne naloge EPD je namenjena učinkovitemu izvajanju programov EPD 2004–2006. Upravičene dejavnosti tehnične pomoči obsegajo: (i) obveščanje javnosti, (ii) študije in vrednotenja, (iii) računalniški sistemi za

spremljanje in vrednotenje, (iv) upravljanje in izvajanje programa (priprava, izbira, ocena, spremljanje pomoči, revizije ipd.) vključno s podporo pri pripravi projektov.

V okviru 4. prednostne naloge sta se izvajala dva ukrepa, in sicer ukrep 4.1 v okviru komponente ESRR in ukrep 4.2 v okviru komponente ESS. V ukrep 4.1 so vključene tudi skupne dejavnosti (splošno obveščanje javnosti) ter potencialna sredstva za podporne dejavnosti za EKUJS in FIUR. Ukrep 4.1 predstavlja okvirno 70 % skupnih dodeljenih sredstev, od česar je okrog 50 % namenjenih aktivnostim v okviru pravila 11.2, ki finančno zajema dejavnost upravljanja in izvajanja programa vključno s podporo pri pripravi projektov. Komponenta ESS pa obsega približno 30 % skupnih dodeljenih sredstev, za aktivnosti v okviru pravila 11.2 pa je namenjenih okrog 60 % teh sredstev.

Tabela 8: Pregled realizacije izvajanja na ravni 4. prednostne naloge

	Razpoložljiva sredstva 2004-2006		Razpisana sredstva ²		Dodeljena sredstva ²		Podpisane pogodbe ²		Izplačila iz proračuna RS ²		Posredovani zahtevki za povračilo na PO ²		Število sofinanciranih projektov
	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ¹	v 000 EUR	% ³	
Ukrep 4.1	9.711	100,0	/	/	10.884	112,1	/	/	3.875	39,9	2.629	36,1	33
Ukrep 4.2	3.949	100,0	/	/	4.054	102,7	/	/	1.179	29,9	189	6,4	10
Skupaj PN 4	13.660	100,0	/	/	14.937	109,4	/	/	5.054	37,0	2.818	27,5	43
SKUPAJ EPD	334.517	100,0	370.097	110,6	379.212	113,4	349.339	104,4	225.694	67,5	144.473	60,8	9.737

Opomba ¹ : % glede na razpoložljiva sredstva.

Opomba ² : kumulativa v obdobju 1.1.2004 – 31.12.2006.

Opomba ³ : osnova za izračun deleža je samo EU del.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 154.

V letih 2004 in 2005 je bila tehnična pomoč omejena na 4 KU²⁰. Ureditve se je v teku izvajanja EPD izkazala kot neustrezna, zato je bil krog KU s spremembami PD v novembru 2005 razširjen²¹, s čimer so se povečale možnosti za boljše črpanje sredstev in učinkovitejše izvajanje EPD ter ustrezno pripravo na naslednje programsko obdobje.

Cilji v okviru ukrepa 4.1 so bili v letu 2006 delno doseženi. Napredek je bil najbolj opazen pri izdelavi študij, kjer se je število v letu 2006 opazno povečalo in krepko preseglo končni cilj glede števila izdelanih študij v programskem obdobju. Prišlo je tudi do povečanega števila obiskov spletnih strani, kar implicira na povečano zanimanje za strukturne sklade (glej Tab. 22 v Prilogi 2). V okviru ukrepa 4.2 je bila konec leta 2006 presežena ciljna vrednost kazalnika učinka »objava navodil« (glej Tab. 23 v Prilogi 2).

²⁰ Za ukrep 4.1: SVLR, MG, MKGP, za ukrep 4.2: MDDSZ.

²¹ Za ukrep 4.1: SVLR, MG, MŠŠ, MVZT, MzP, MK, MKGP, PO, JAPTI, JSRSP, za ukrep 4.2: SVLR, MDDSZ, MŠŠ, MF-UNP, ZRSZ.

4.3 Črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada

V okviru Kohezijskega sklada se je še v okviru predpristopnega instrumenta ISPA izvajalo 16 projektov, od tega 11 na področju okolja in 5 na področju prometa. Prehod na pravila Kohezijskega sklada je povzročil nekaj težav, ki pa so bile uspešno odpravljene (Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013, 2007, str. 52).

Projekti iz naslova Kohezijskega sklada so se prijavljali skladno s strategijo na obeh področjih, do težav pa je prihajalo le pri oddaji del, kar je v pretežni meri izhajalo iz določil Zakona o javnih naročilih. Pomembnejše težave so povzročale pritožbe prijaviteljev, katerih pritožba je pomenila ustavitev postopka naročila, kar je zaradi pravila m+24²² pomenilo kar nekaj dodatnih zapletov. Za obdobje nove finančne perspektive Slovenija išče ustrezne rešitve v okviru sistema javnih naročil skladno z zakonodajo EU. Še naprej pa je pomembno, da je pozornost usmerjena v usposobljenost in posledično kvaliteto razpisne dokumentacije, ki je ključnega pomena za uspešnost izvedbe naročil (Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013, 2007, str. 52).

V letu 2004 so bile prijave projektov izvedene skladno z Referenčnim okvirjem in Slovenija je uspela v celoti prevzeti letno alokacijo sredstev Kohezijskega sklada za Slovenijo za leto 2004. V tem letu smo imeli na razpolago 63,8 mio EUR sredstev iz Kohezijskega sklada. EK je potrdila 2 projekta s področja okolja (Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje, Zbiranje in čiščenje odpadnih voda v obalnem porečju (Koper, Izola, Piran)) in 2 projekta s področja prometa (Izgradnja avtocestnega odseka Smednik–Krška vas, Modernizacija železniške proge Pragersko–Ormož – projekt A). Skupna vrednost upravičenih stroškov teh projektov je bila 132,1 mio EUR, zaprosena sredstva sofinanciranja Kohezijskega sklada so znašala 81,1 mio EUR, od tega pa je bilo potrjenih 64,9 mio EUR pomoči iz Kohezijskega sklada za to leto (glej Tab. 24 v Prilogi 3). Slovenija v letu 2004 iz proračuna EU ni prejela sredstev iz naslova Kohezijskega sklada.

Slovenija je za leto 2005 z vlogami pokrila vsa alocirana sredstva, ki so ji bila za to leto na razpolago s strani EK v vrednosti 51,6 mio EUR. S strani EK so bili za sofinanciranje potrjeni naslednji projekti: (i) Celovito varovanje vodnih virov podtalnice Ptujskega polja – 1. faza, (ii) Odvodnja in čiščenje komunalnih odpadnih voda v povodju Srednje Save – 1. faza, (iii) Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje – 2. faza, (iv) Zbiranje in čiščenje odpadnih voda ter oskrba s pitno vodo v občini Tržič, (v) Daljinsko upravljanje sistema stabilnih naprav električne vleke na slovenskem železniškem omrežju. Skupna vrednost upravičenih stroškov vseh projektov je znašala 119 mio EUR, zaprosena vsota sofinanciranja Kohezijskega sklada je bila v vrednosti 82,3 mio EUR, za to leto pa je bilo potrjenih 49,9 mio EUR (glej Tab. 25 v Prilogi 3). Slovenija je tem letu iz proračuna EU pridobila 7,7 mio EUR.

²² Pridobljena pravica porabe pri Kohezijskem skladu nastopi s sklenitvijo finančnega memoranduma med EK in državo članico pri programu ISPA ali z odločbo EK pri Kohezijskem skladu. Navedena dokumenta opredelujeta tudi obdobje pravice porabe za vsak projekt posebej in določata obdobje 24 mesecev, v katerem morajo biti pričeta dela, ki so predmet finančnega memoranduma.

V letu 2006 je EK odobrila dva projekta za sofinanciranje s sredstvi Kohezijskega sklada, in sicer enega s področja okolja ter enega s področja prometa. Ministrstvu za okolje in prostor je bil potrjen projekt Izboljšave hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema Ljubljana, katerega skupna vrednost upravičenih stroškov je bila 13,1 mio EUR, zaprosena sredstva sofinanciranja Kohezijskega sklada pa so znašala 5,4 mio EUR. V decembru 2006 pa je bila podpisana odločba EK o odobritvi pomoči iz Kohezijskega sklada za projekt Izgradnja avtocestnega odseka Vrba-Peračiča v višini 12,2 mio EUR, kar predstavlja 11,3 % celotnega zneska investicije. Slovenija je v tem letu iz proračuna EU prejela 21,1 mio EUR.

4.4 Črpanje sredstev iz pobud Skupnosti

4.4.1 INTERREG

Sosedski program Slovenija–Madžarska–Hrvaška 2004–2006

V okviru Sosedskega programa Slovenija–Madžarska–Hrvaška sta se izvajali dve prednostni nalogi, in sicer: Gospodarska in socialna kohezija ter razvoj človeških virov in Trajnostni razvoj. Do 31. 12. 2006 je bilo razpisanih 100 % sredstev oziroma 12,7 mio EUR. V okviru 1. javnega razpisa je bilo pogodbeno vezanih 57 % razpoložljivih sredstev, sredstva v okviru 2. javnega razpisa, ki je bil objavljen v novembru 2005, pa do konca leta 2006 še niso bila pogodbeno vezana.

PPS INTERREG III A Slovenija–Avstrija 2000–2006

Slovenija je v okviru programa v ospredje postavila 3 prednostne naloge: Gospodarsko poslovanje, Človeški viri in regionalno sodelovanje ter Trajnostni prostorski razvoj. Do 31. 12. 2006 je bilo v okviru dveh javnih razpisov razpisanih 100 % razpoložljivih sredstev oziroma 6,9 mio EUR, pogodbeno vezanih pa je bilo 90 % razpoložljivih sredstev.

PPS INTERREG III A Slovenija–Italija 2000–2006

V okviru programa sta se izvajali dve prednostni nalogi: Trajnostni razvoj čezmejnega območja in Gospodarsko sodelovanje. Do 31. 12. 2006 sta bila izvedena dva javna razpisa, v okviru katerih je bilo razpisanih in pogodbeno vezanih 100 % razpoložljivih sredstev oziroma 5,7 mio EUR.

Z vidika izkoriščenosti sredstev je sodelovanje Slovenije v programih *INTERREG III B* zelo uspešno, saj je bilo slovenskim projektnim partnerjem že v projektih programa Območje Alp do sredine leta 2006 odobreno sofinanciranje iz ESRR v približno dvakratni vrednosti sredstev ESRR, namenjenih za sodelovanje Slovenije v tem programu. Podobna situacija je tudi v programu CADSES.

V program medregionalnega sodelovanja *INTERREG III C – Vzhod* je Slovenija vložila 1,3 mio EUR sredstev ESRR. Slovenski prijavitelji so se izkazali za uspešne, saj sodelujejo v programih – projektih, ki v skupni vrednosti za več kot dvakrat presega vložek Slovenije v ta program.

4.4.2 EQUAL

Sredi leta 2004 je bil objavljen javni razpis za financiranje RP pobude Skupnosti EQUAL, na katerem je bilo izbranih 26 RP, s katerimi je MDDSZ sklenilo pogodbe o financiranju RP in jim v skladu s PPS razdelilo sredstva v višini 7,9 mio EUR. To je bil začetek pripravljalnega obdobja. Izbrana RP so bila dolžna OU v roku šestih mesecev predložiti delovne programe za obdobje izvajanja in razširjanja v okviru Sporazuma o razvojnem partnerstvu, ki vključuje tudi Sporazum o transnacionalnem sodelovanju, ki jih OU odobri ali zavrne. V letu 2005 je bilo RP izplačanih 0,4 mio EUR. Dne 23. 6. 2005 je bilo za nadaljevanje projekta izbranih 20 RP, 6 RP z najslabšo skupno oceno pa ni bilo izbranih. Le ti so imeli pravico do povrnitve upravičenih stroškov v pripravljalnem obdobju. V letu 2006 je bilo izbranim 20 RP izplačanih skupaj 1,9 mio EUR sredstev. Projekti so se izvajali v skladu z načrtom, zaključek aktivnosti RP pa je predviden konec oktobra 2007.

4.5 Možnosti izboljšanja sistema črpanja sredstev EU

Slovenija je na seji Vlade RS v začetku novembra 2005 sprejela Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, ki v okviru tretje razvojne prioritete – Učinkovita in cenejša država vsebuje tudi predlog ukrepov za izboljšanje sistema črpanja sredstev EU. Predlagani ukrepi bodo prispevali k izboljšanju administrativne usposobljenosti in absorpcijske sposobnosti za črpanje sredstev EU. Ukrepi se nanašajo na dve časovni obdobji: (i) programsko obdobje 2004–2006, (ii) obdobje nove finančne perspektive EU (obdobje 2007–2013).

Za obdobje 2004–2006 so bili predlagani ukrepi za izboljšanje administrativne absorpcijske sposobnosti na strani državnih ustanov, pa tudi absorpcijske sposobnosti na strani prijaviteljev na razpise (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, 2005, str. 91):

- Potrebna je koncentracija sredstev in ustanov vodenja in upravljanja kohezijske politike v Sloveniji, pri čemer mora strateško vodenje te politike biti čim bližje vrhu političnega odločanja v državi.
- Poenostavitev oziroma ukinitvev tistih postopkov, ki jih je mogoče izvesti brez večjih institucionalnih sprememb.
- Uvedba trajnega izobraževanja in usposabljanja kadrov za delo na področjih kohezijske politike tako na strani javne uprave kot na strani potencialnih prijaviteljev projektov v javnem in zasebnem sektorju.

Za obdobje 2007–2013 so bili predlagani ukrepi (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, 2005, str. 91):

- Ustanovita se skupni OU za upravljanje vseh OP v Sloveniji in skupni PO. Namen ukrepa je s centralizacijo upravljanja in decentralizacijo izvajanja doseči hitrejše in učinkovito izvajanje politik.
- Določi in usposobi se institucijo, ki bo predstavljala skupni tehnični sekretariat izvajanja kohezijske politike. Predlagana je bila Agencija RS za regionalni razvoj.

- Sredstva, namenjena za sofinanciranje OP EU, morajo biti na skupni proračunski postavki pri OU oziroma pri skupnem tehničnem sekretariatu izvajanja kohezijske politike.

Z izvedbo centralizacije upravljanja strukturnih skladov bo možno boljše spremljanje učinkov strukturne politike, na drugi strani pa na izvedbeni ravni ne bo potrebno dodatno zaposlovanje v državni upravi. Z realizacijo teh ukrepov bo prišlo do hitrejšega zaznavanja sposobnosti črpanja na ravni posameznih programov pri posameznih ministrstvih in hkrati bo možen hitrejši prenos sredstev v programe, kjer je črpanje učinkovitejše in hitrejše. Na takšen način bo onemogočeno tudi podvajanje izvedbenih struktur podobnih ukrepov s sorodnimi učinki. Lažje pa bo omejiti tudi zaposlovanje v organih izvajanja.

4.6 Slovenija in kohezijska politika EU v prihodnje

Slovenija je z izkupičkom pogajanj o novi finančni perspektivi 2007–2013 zadovoljna. Finančni dogovor je Sloveniji prinesel korist že zato, ker je bil proračunski okvir sprejet pred koncem leta 2005, torej še ob pravem času, da je Slovenija ostala med uporabnicami sredstev iz prvega cilja kohezijske politike EU. Kljub poznejši razdelitvi na dve kohezijski regiji, bo Slovenija v obdobju 2007–2013 še vedno obravnavana kot enotna regija. V proračunski sedemletki, bo 27 članic EU imelo na voljo 347,4 mrd EUR, kar predstavlja 35 % vseh sredstev proračuna EU, od tega pa lahko Slovenija dobi 4,2 mrd EUR. Največ denarja – 2,689 mrd EUR obetajo konvergenčna sredstva, sledi 1,412 mrd EUR iz Kohezijskega sklada ter še 104 mio EUR za čezmejno sodelovanje (Mašanović, 2007, str. 4). Slovenija bo po letu 2007 imela na razpolago približno trikrat več evropskih sredstev letno kot v programskem obdobju 2004–2006, se pravi, da bo tudi nacionalnih sredstev morala zagotoviti približno trikrat več. Glede na preliminarne izračune je ta denar v proračunu mogoče zagotoviti, vendar bo to terjalo določeno izrivanje tistih investicij, ki niso povsem v skladu z evropskimi prioritetami. Za zagotovitev evropskih sredstev bo potrebno nadaljevati s prestrukturiranjem izdatkovne strani proračuna (Mrak, 2006, str. 82).

Slovenija je za črpanje kohezijskih sredstev v obdobju 2007–2013 pripravila programske dokumente na dveh hierarhičnih ravneh: na prvi ravni Nacionalni strateški referenčni okvir (NSRO), ki opredeljuje generalno strategijo države članice za doseganje hitrejše konvergence in na drugi ravni – na podlagi NSRO, OP, ki predstavljajo programsko podlago za črpanje sredstev. Cilje NSRO bo Slovenija dosegla z izvedbo treh OP: OP krepitve regionalnih razvojnih potencialov, OP razvoja človeških virov in OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture.

V programskem obdobju 2004–2006 je bilo na področju skladov EU pridobljenih kar nekaj izkušenj, na osnovi teh pa je bilo odločeno, da se bo ob začetku finančne perspektive 2007–2013 še bolj centraliziral sistem upravljanja in nadzora evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter nekoliko povečal vpliv OU, ki je organiziran znotraj SVLR. OU bo tako imel večjo vlogo pri potrjevanju instrumentov: javnega razpisa, projekta, skupine projektov, programa. Pomembna razlika v primerjavi z prejšnjim obdobjem je, da bo projekte na področju okolja, katerih stroški presegajo 25 mio EUR ter projekte na področju prometa, ki presegajo 50 mio

EUR potrjevala EK, projekte pod temi vrednostmi pa bo potrjeval OU. OU bo imel večje pristojnosti tudi pri finančnem upravljanju, kar pomeni, da bo opravil prerazporeditve sredstev v primeru nedoseganja ciljev iz OP. Vloga OU pa bo večja še pri kontroli porabe sredstev EU. Odgovornost za vsebinsko pripravo in izvedbo instrumentov pa bo tudi v prihodnje na ministrstvih. Na omenjen način se želi v Sloveniji poenostaviti sistem izvajanja kohezijske politike ter zagotoviti še bolj učinkovito upravljanje s sredstvi EU in okrepiti nadzor nad pravilnostjo njihove porabe.

Slovenija bo morala v prihodnje največ izboljšav narediti na področju administrativne absorpcijske sposobnosti, znotraj katere je največ problemov povezanih z učinkovitostjo državne uprave v procesu upravljanja z evropskimi sredstvi. Za učinkovito črpanje evropskih sredstev je namreč potrebna strokovna in učinkovita državna uprava, ki dobro pozna vse postopke, povezane s črpanjem teh sredstev: od definiranja razpisnih pogojev in pogojev za izbor najboljšega ponudnika, prek hitrega in kompetentnega certificiranja upravičenih stroškov do pravočasnega zagotavljanja slovenskega dela sofinanciranja projektov. Slovenija je bila v preteklih letih soočena z dvema velikima problemoma na tem področju, ki sta pogosto spreminjanje pravil in velika fluktuacija ljudi, ki se v državni upravi ukvarjajo z evropskimi projekti, kar bo potrebno v prihodnje izboljšati (Mrak, 2006a, str. 26).

Glede na dejstvo, da se je Slovenija v preteklih letih soočala s težavami pri črpanju evropskega denarja, je SVLR že sprejela nekatere ukrepe. Izpostaviti velja centralizacijo kontrol in pripravo kataloga upravičenih stroškov, kar naj bi olajšalo postopke in pospešilo črpanje. Predvideno je tudi boljše informiranje potencialnih prijaviteljev projektov ter konkretno izobraževanje skozi delo, predvsem pri javnem naročanju in reviziji postopkov (Minister v Bruslju o programskih dokumentih za črpanje evropskih kohezijskih sredstev v obdobju 2007–2013, 2007).

Na izboljšanje črpanja sredstev v novi finančni perspektivi naj bi pomembno vplivala tudi ustanovitev pokrajin ter zagotavljanje njihove avtonomije in odpravljanje notranjih razvojnih razlik, ki bo v primeru odločanja od spodaj navzgor bolj učinkovito. Regije imajo že sedaj dobro absorpcijsko sposobnost, ki naj bi se v prihodnje z lastnimi prioritetami in programi še povečala. Pokrajine bi torej lahko bile tista raven lokalne samouprave, ki bi v sodelovanju z občinami delovala kot učinkovit partner tako v okviru črpanja evropskih strukturnih skladov kot tudi intenzivnega čezmejnega regionalnega sodelovanja.

5 SKLEP

Od vstopa v EU do konca leta 2006 je bilo Sloveniji za namene izvajanja kohezijske politike EU dodeljenih 458,17 mio EUR, od tega 237,51 mio EUR v okviru strukturnih skladov, 190,57 mio EUR sredstev iz Kohezijskega sklada ter nadaljnjih 30,09 mio EUR za pobude Skupnosti. Slovenija v letu 2004 ni bila uspešna pri črpanju sredstev strukturnih skladov, v letih 2005 in 2006 pa je bil opazen velik napredek na tem področju in Slovenija je postala ena najuspešnejših držav pri črpanju sredstev strukturnih skladov izmed novih držav članic EU. Za doseg uspešnega črpanja je bilo potrebno sprejeti dodatne ukrepe, med katerimi so bili

najpomembnejši: okrepljeno sodelovanje in komunikacija med OU, PO, UNP in resornimi ministrstvi, prenos funkcij PT za ESRR in ESS na OU, boljša promocija in informiranje o strukturnih skladih, številna izobraževanja kadrov doma in v tujini, dodatno zaposlovanje na področju kontrol namenskosti in upravičenosti izdatkov sofinanciranih s strani proračuna EU, iz sredstev tehnične pomoči in nenazadnje finančne prerazporeditve in dodelitev dodatnih pravic porabe.

V programskem obdobju 2004–2006 so bila Sloveniji dodeljena vsa sredstva Kohezijskega sklada, ki jih je imela na razpolago in s poslanimi vlogami je bila ta razpoložljiva kvota celo presežena. EK je odobrila sedem okoljskih ter štiri prometne projekte. Do konca leta 2006 je Slovenija iz proračuna EU prejela 29 mio EUR, sredstva iz tega obdobja pa morajo biti počrpana najkasneje do konca leta 2010.

Ne glede na relativno dobro izvajanje strukturnih skladov od sredine leta 2005 naprej pa se Slovenija zaveda, da jo v prihodnje čakajo še številni izzivi in priložnosti za izboljšanje sistema implementacije strukturnih skladov in s tem povečanja absorpcijske sposobnosti. Izboljšave je mogoče doseči predvsem s poenostavitvami postopkov znotraj celovitega sistema izvajanja, zaposlovanjem zadostnega števila strokovno usposobljenega kadra, predvsem kadra s finančno-računovodskimi in upravno-pravnimi znanji, poenostavitvami domače zakonodaje ter še bolj aktivnim upravljanjem z evropskimi sredstvi. Z realizacijo teh ukrepov bo skušala Slovenija do konca leta 2008 porabiti vsa dodeljena sredstva v programskem obdobju 2004–2006 in ohraniti uspešno mesto pri črpanju sredstev strukturnih skladov ne samo med novimi članicami EU, ampak tudi v primerjavi z EU-25.

Slovenija si bo morala v prihodnosti še zelo prizadevati, da bo iz strukturnih in Kohezijskega sklada dosegla podobno ali celo višjo raven črpanja kakor institucionalno razvitejše države. Izkušnje, ki jih je Slovenija pridobila v okviru predpristopne pomoči in v programskem obdobju 2004–2006, predstavljajo dobro izhodišče in temelj za učinkovito črpanje kohezijskih sredstev v novi finančni perspektivi, ko bo Sloveniji na razpolago bistveno več sredstev in bo potencialna škoda neizkoriščenih sredstev večja. V prihodnje bo potrebno največ izboljšav narediti na področju administrativne absorpcijske sposobnosti, znotraj katere je največ problemov povezanih z učinkovitostjo državne uprave v procesu upravljanja z evropskimi sredstvi. Vpliv na izboljšanje črpanja sredstev pa bo imela tudi ustanovitev pokrajin.

LITERATURA

1. Aljančič Mojca, Bogdanovič Sara Dragana: Regionalna politika. Ljubljana : Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, 2000. 72 str.
2. Aristovnik Aleksander, Kešeljevič Aleksandar: Bodo sredstva Evropske unije pospešila gospodarsko rast Slovenije?. Finance, Ljubljana, 30. 7. 2004, 147, str. 8-9.
3. Bollen Frank, Hartwig Ines, Nicolaidis Phedon: EU Structural Funds beyond Agenda 2000: Reform and Implications for Current and Future Member States. Maastricht : European Institute of Public Administration, 2000. 231 str.
4. Čeh Silva: Ne smemo si privoščiti nepravilnih zahtevkov. Delo, Ljubljana, 26. 3. 2005, str. 17.
5. Čeh Silva: Slovenija uspešno črpa denar iz skladov EU. Delo, Ljubljana, 15. 6. 2007, str. 4.
6. Horvat Andrej: Absorption Problems in the European Union's Structural Funds. Doktorska disertacija. Dunaj : Vienna University of Economics and Business Administration, 2003. 335 str.
7. Mašanović Božo: Finančni dogovor je Sloveniji prinesel dvojno korist. Delo, Ljubljana, 3. 1. 2007, str. 4.
8. McDonald Frank, Dearden Stephen: European economic Integration. 4th ed.. New York : Prentice Hall, 2005. 412 str.
9. Moussis Nicolas: Guide to European policies. 11th ed.. Rixensart : European Study Service, 2005. 471 str.
10. Mrak Mojmir, Mrak Maruša, Rant Vasja: Kohezijska politika Evropske unije. Ljubljana : samozaložba, 2004. 160 str.
11. Mrak Mojmir, Wostner Peter: Absorpcijska sposobnost Republike Slovenije za črpanje sredstev EU. IB revija, Ljubljana, 39(2005), 3, str. 4-21.
12. Mrak Mojmir, Wostner Peter: Za desetini gorami in desetimi vodami so sredstva kohezijske politike EU. Finance, Ljubljana, 17. 5. 2005a, str. 7.
13. Mrak Mojmir: Nujno prestrukturiranje domačih javnih financ. Kapital, Ljubljana, april 2006, str. 78-87.
14. Mrak Mojmir: Za boljše črpanje EU sredstev potrebujemo učinkovitejšo državno upravo. Profit, Ljubljana, oktober 2006a, 18, str. 25-28.
15. Wostner Peter et al.: Kako do denarja EU. Ljubljana : GV založba, 2005. 283 str.

VIRI

1. Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj. [URL:<http://www.arr.si/>], 17. 4. 2007.
2. Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds in 2005. 86 str. [URL:http://ec.europa.eu/budget/library/documents/revenue_expenditure/expenditure/sf_imp_lem_rep_2005_en.pdf], maj 2006.
3. Analysis of the budgetary implementation of the Structural Funds in 2006. 86 str. [URL:http://ec.europa.eu/budget/library/documents/revenue_expenditure/expenditure/sf_imp_lem_rep_2006_en.pdf], maj 2007.

4. Annex to the Annual Report of the Cohesion Fund (2004). 91 str.
[URL:http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/fc2004/annex.pdf], 2005.
5. Annex to the Annual Report from the Commission on the Cohesion Fund (2005). 88 str.
[URL:http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/fc2005/annex.pdf], 21. 11. 2006.
6. Avtoceste v Sloveniji.
[URL:<http://www.avtoceste.si/Default.aspx?id=690>], 15. 1. 2007.
7. Bilten javnih financ. Ljubljana : Ministrstvo za finance, 9 (2007), 5, 127 str.
8. Denarna pomoč za priprave na članstvo. Ljubljana : Urad Vlade za informiranje, 2000.
9. Enotni programski dokument 2004–2006. Ljubljana : Služba vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj, 2004. 235 str.
10. EQUAL v Sloveniji.
[URL:http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/pobuda_equal/equal_v_sloveniji/], 15. 4. 2007.
11. Euro info center.
[URL:http://eic.japti.si/sl/strukturni_skladi.asp?id_tip1=41], 2. 4. 2007.
12. Evropski socialni sklad.
[URL:http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/esf_zl_ozenka.pdf], 10. 4. 2007.
12. Finančni podatki o projektih.
[URL:<http://www.koh-s.mop.gov.si/index.php?id=59>], 8. 8. 2007.
13. Interni viri Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007.
14. INTERREG III B in ESPON.
[URL:http://www.interreg.mop.gov.si/start_kajjesl.php], 30. 4. 2007.
15. Kohezijska politika EU.
[URL:<http://miha.ef.uni-lj.si/rcef/kpeu/>], 2. 4. 2007.
16. Kohezijski sklad.
[URL:http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/procf/cf_sl.htm], 8. 8. 2007.
17. Letno poročilo 2004 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006. 181 str.
[URL:http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/KOHEZIJA/AIR_SLOVENIA_29062005.doc], junij 2005.
18. Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006. 166 str.
[URL:http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/KOHEZIJA/AIR_2006_Slovenia__29_6_2007.doc], 29. 6. 2007.
19. Minister v Bruslju o programskih dokumentih za črpanje evropskih kohezijskih sredstev v obdobju 2007–2013.
[URL:<http://www.svlr.gov.si/si/splosno/novice/novica/browse/7/article/585/1281/?cHash=5f22170a41>], 14. 2. 2007.
20. Nacionalni strateški referenčni okvir 2007–2013. Ljubljana : Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007. 121 str.

21. Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji. Ljubljana : Služba Vlade RS za razvoj, 2006. 136 str.
22. Poročilo o 5. seji Nadzornega odbora za Enotni programski dokument 2004–2006. [URL:<http://www.sigov.si/euskladi/skladi/5akt-103.html>], 7. 6. 2006.
23. Pravica do črpanja evropskih sredstev. Kobarid : Posoški razvojni center, 2004. 4 str.
24. Programi PHARE, ISPA in SAPARD v Sloveniji. Ljubljana : Center Evropa, 2002.
25. Regionalna politika Evropske unije in strukturni skladi. Ljubljana : Center Evropa, 2003.
26. Slovenija in Evropska unija o pogajanjih in njihovih posledicah. Ljubljana : Urad Vlade RS za informiranje, 2003. 151 str.
27. Strukturni skladi EU v Sloveniji. [URL:<http://www.sigov.si/euskladi/>], 29. 3. 2007.
28. Tehnična pomoč. [URL:http://www.svlr.gov.si/si/delovna_podrocja/podrocje_evropske_kohezijske_politike/enotni_programski_dokument_2004_2006/programski_del/tehnica_pomoc/], 29. 3. 2007.
29. Vodič za izvajanje strukturnih skladov v Sloveniji v programskem obdobju 2004–2006. 37 str. [URL:http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlrsrp.gov.si/pageuploads/KOHEZIJA/VODIC_ZA_IZVAJANJE_STRUKTURNIH_SKLADOV_avgust_2006.doc], avgust 2006.
30. V službi regij. Luxembourg : Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2004. 36 str.

PRILOGE

PRILOGE

PRILOGA 1	1
Tabela 1: Proračun strukturnih skladov v mrd EUR	1
Tabela 2: Strukturni skladi in instrumenti za EU-15 v obdobju 2000–2006 (v mio EUR, cene iz 2004).....	1
Tabela 3: Nove države članice ter strukturni skladi in instrumenti v obdobju 2004–2006 (v mio EUR in sedanjih cenah).....	2
PRILOGA 2	2
Tabela 4: Napredek pri izvajanju 1. prednostne naloge	2
Tabela 5: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.1	3
Tabela 6: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.2	3
Tabela 7: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.3	4
Tabela 8: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.4	5
Tabela 9: Napredek pri izvajanju 2. prednostne naloge	6
Tabela 10: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.1	7
Tabela 11: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.2	8
Tabela 12: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.3	9
Tabela 13: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.4	10
Tabela 14: Napredek pri izvajanju 3. prednostne naloge	11
Tabela 15: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.1	11
Tabela 16: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.2	12
Tabela 17: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.3	12
Tabela 18: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.4	13
Tabela 19: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.5	13
Tabela 20: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.6	14
Tabela 21: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.7	14
Tabela 22: Napredek pri izvajanju ukrepa 4.1	15
Tabela 23: Napredek pri izvajanju ukrepa 4.2	15
PRILOGA 3	16
Tabela 24: Projekti sofinancirani s sredstvi Kohezijskega sklada v letu 2004	16
Tabela 25: Projekti sofinancirani s sredstvi Kohezijskega sklada v letu 2005	16

PRILOGA 1

Tabela 1: Proračun strukturnih skladov v mrd EUR

	Cilj 1	Cilj 2	Cilj 3	INTERREG	URBAN	EQUAL	LEADER	Sklad za ribištvo	Kohezijski sklad	Skupaj
EU 15	137,800	22,040	24,050	4,875	0,700	2,850	2,020	1,106	18,000	213,441
EU+10	13,230	0,120	0,110	0,420	0,000	0,220	0,000	0,003	7,590	21,693
EU 25	151,030	22,160	24,160	5,295	0,700	3,070	2,020	1,109	25,590	235,134

Vir: V službi regij, 2004, str. 13.

Tabela 2: Strukturni skladi in instrumenti za EU-15 v obdobju 2000–2006 (v mio EUR, cene iz 2004)

Država članica	Cilj 1 (*)	Cilj 2	Cilj 3	FIFG (**)	Kohezijski sklad	Pobude Skupnosti	Skupaj	Št. preb. na območjih Ciljev 1 in 2, v mio	% št. prebivalcev
Avstrija	288	740	585	0	0	395	2.008	2,270	28,20
Belgija	690	486	817	33	0	231	2.257	1,269	12,50
Danska	0	199	397	221	0	92	909	0,538	10,20
Finska	1.008	541	442	33	0	280	2.304	2,650	51,70
Francija	4.201	6.569	5.013	254	0	1.155	17.192	20,412	34,00
Nemčija	22.035	3.776	5.057	121	0	1.775	32.765	24,447	29,80
Grčija	23.143	0	0	0	3.388	952	27.483	10,476	100,00
Irska	3.409	0	0	0	584	183	4.177	0,965	26,60
Italija	24.424	2.749	4.129	110	0	1.294	32.707	26,704	46,50
Luksemburg	0	44	44	0	0	14	103	0,117	28,20
Nizozemska	136	861	1.866	33	0	719	3.615	2,324	15,00
Portugalska	21.010	0	0	0	3.388	741	25.139	6,616	66,60
Španija	42.061	2.904	2.363	221	12.357	2.162	62.067	32,027	80,70
Švedska	797	431	795	66	0	307	2.396	1,674	18,90
Združeno kraljestvo	6.902	5.068	5.046	132	0	1.061	18.209	18,909	32,20
EU 15	150.104	24.367	26.553	1.226	19.717	11.361	233.328	151,67	40,30

(*) Vključno z regijami v opuščanju.

(**) Izven Cilja 1.

Vir: V službi regij, 2004, str. 13.

Tabela 3: Nove države članice ter strukturni skladi in instrumenti v obdobju 2004–2006 (v mio EUR in sedanjih cenah)

Država	Cilj 1	Cilj 2	Cilj 3	Interreg	Equal	Kohezijski sklad (*)	Skupaj	Št. preb. na območjih Ciljev 1 in 2, v mio	% št. prebivalcev
Ciper (**)	0,00	28,02	21,95	4,30	1,81	53,94	113,44	0,212	30,90
Češka	1.454,27	71,30	58,79	68,68	32,10	936,05	2.621,19	9,460	92,00
Estonija	371,36	0,00	0,00	10,60	4,07	309,03	695,06	1,379	100,00
Madžarska	1.995,72	0,00	0,00	68,68	30,29	1.112,67	3.207,36	10,238	100,00
Latvija	625,57	0,00	0,00	15,26	8,03	515,43	1.164,29	2,391	100,00
Litva	895,17	0,00	0,00	22,49	11,87	608,17	1.537,70	3,531	100,00
Malta	63,19	0,00	0,00	2,37	1,24	21,94	88,74	0,387	100,00
Poljska	8.275,81	0,00	0,00	221,36	133,93	4.178,60	12.809,70	38,654	100,00
Slovaška	1.041,04	37,17	44,94	41,47	22,27	570,50	1.757,39	4,957	91,90
Slovenija	237,51	0,00	0,00	23,65	6,44	188,71	456,31	1,986	100,00
Skupaj	14.959,64	136,49	125,68	478,86	252,05	8.495,04	24.451,18	73,195	97,70

(*) Povprečje.

(**) Vključno s sklado za ribištvo.

Vir: V službi regij, 2004, str. 13.

PRILOGA 2

Tabela 4: Napredek pri izvajanju 1. prednostne naloge

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje do konca leta 2006
<i>Učinek:</i>	Število podprtih naložbenih projektov (ukrepi 1.1, 1.2 in 1.4)***	95	126
<i>Učinek:</i>	Število MSP, ki dobivajo pomoč (ukrep 1.3)		
	- Št. potrjenih kuponov - vavčerjev MSP (malih in srednjih podjetij)	min 500 na leto	5.448 skupaj v letih 2004-2006
	- Št. podprtih razvojnih investicijskih projektov MSP	min 300 na leto	434 skupaj v letih 2004-2006
<i>Rezultat:</i>	Število ustvarjenih novih bruto delovnih mest	3500	n.p.*
	Število podpornih ustanov za inovacije**	45	73
	Sredstva (sofinanciranje), predvidena v zasebnem sektorju	136 mio EUR	429,1 mio EUR
<i>Vpliv:</i>	Število ustvarjenih novih neto delovnih mest	2200	n.p.*

* Za kazalnike bodo vrednosti lahko podane šele ob koncu programa.

** Število podpornih ustanov za inovacije je število vseh prijaviteljev RR ustanov (ne pa privatnega sektorja) na projektih ukrepa 1.1.

*** Število podprtih naložbenih projektov je število vseh sofinanciranih projektov na ukrepih 1.1 (razen centrov odličnosti), 1.2 in 1.4.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 35.

Tabela 5: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.1

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Doseženo 2004/05/06
Učinek:	Število podprtih naložb in programov posrednikov ¹	30	18 ²
	Število raziskovalnih ur v ekvivalentu polnega delovnega časa v projektih	78	MVZT 43
Rezultat:	Število industrijskih partnerjev**	50	50
	Število inovacij in patentov***	7	n.p.*
	Število projektov, ki so vključeni v modernizacijo****	10	21
Vpliv:	Število ustvarjenih novih neto delovnih mest	183	n.p.*
	Število usposobljenih posrednikov ¹ registriranih pri MG	25	18 ²

Opombe:

¹ Kazalnik »Število podprtih naložb in programov posrednikov« upošteva število podprtih programov posrednikov. Posredniki so tehnološki centri, tehnološki parki, inkubatorji, grozdi, tehnološke mreže in skupine podjetij (ne pa centri odličnosti).

² Skupaj na ukrepu 1.1 je 18 posrednikov, registriranih na MG, od tega na: 1.1.1: 6 posrednikov, 1.1.2: 2 posrednika in 1.1.3: 10 posrednikov.

* Za kazalnike bodo vrednosti lahko podane šele ob koncu programa.

** Število industrijskih partnerjev v okviru projektov CO pomeni gospodarske družbe (d.o.o ali d.d), ki so partnerji v RR projektih CO in ki se ukvarjajo z enako gospodarsko dejavnostjo. Vsaka gospodarska družba je šteta samo enkrat, tudi če sodeluje v več projektih oz. več CO. Vrednost kazalnika za projekte MG bo lahko podana ob koncu programa.

*** Inovacija (definicija OECD) pomeni prvo uporabo znanosti in tehnologije za nov namen s komercialnim učinkom in kot tisto, kar vodi do ustvarjanja novega proizvoda ali do znižanja proizvodnih stroškov za že znane proizvode. Upoštevamo inovacijo proizvoda in/ali postopka, pri čemer se pod inovacijo proizvoda štejejo inovacije izdelkov in tudi inovacije storitev. Pri patentih se upoštevajo vse vrste patentov (nacionalni patent, patent pri EPO (European Patent Office) ali pri USPTO-The US Patent and Trademark Office in triadni patent). Upoštevajo se tako zaproseni patenti (patentna prijava) kot podeljeni patenti.

**** Število projektov, ki so vključeni v modernizacijo (na MG) je enako številu investicijskih projektov, ki jih je (bilo) na instrumentu 1.1.1: 9, na instrumentu 1.1.2: 2 ter na instrumentu 1.1.3: 10, skupaj 21.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 37.

Tabela 6: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.2

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje do konca leta 2006
Učinek:	Število razvojnih programov destinacij in marketinški načrti	10	8
	Število investicijskih projektov	20	28
Rezultat:	Povečanje števila nočitev**	2006+3%, 2008+5%	n.p.*
Vpliv:	Število ustvarjenih novih neto delovnih mest	200	n.p.*

* Za kazalnike bodo vrednosti lahko podane šele ob koncu programa.

Opomba:

** Kazalnik »Povečanje števila nočitev« ciljna vrednost 2006+3% pomeni 3% povečanje števila nočitev v letu 2006 glede na osnovno leto (2002). Podatki za v letu 2006 zaključene projekte bodo na voljo šele v začetku leta 2008.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 41.

Tabela 7: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.3

Cilj	Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Doseženo 2004-2006
Ukrep 1.3 (Izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo)	<i>Učinek:</i>	Št. potrjenih kuponov - vavčerjev MSP (malih in srednjih podjetij)	min. 500 (letno)	5448
		Št. podprtih razvojnih investicijskih projektov MSP	min. 300 (letno)	434
	<i>Rezultat:</i>	Št. ustvarjenih novih bruto delovnih mest	min. 400	n.p.*
	<i>Vpliv:</i>	Št. ustvarjenih novih neto delovnih mest	min. 200	n.p.*
1.3.1 (Subvencionirane svetovalne storitve MSP)	<i>Učinek:</i>	Št. potrjenih kuponov - vavčerjev za svetovanje MSP (malih in srednjih podjetij)	min. 500 (letno)	5448 ¹
	<i>Rezultat:</i>	Št. ustvarjenih novih bruto delovnih mest	min. 200	n.p.*
	<i>Vpliv:</i>	Št. ustvarjenih novih neto delovnih mest	0	n.p.*
1.3.2 (Zagotavljanje garancij za investicijske projekte MSP preko bank in 1.3.3 (Zagotavljanje podpore investicijskim projektom MSP) in 1.3.4 (Neposredne spodbude za investicijske projekte MSP)	<i>Učinek:</i>	Št. podprtih razvojnih investicijskih projektov MSP	min. 300 (letno)	434 ²
		Skupna višina investicijskih vlaganj pri projektih MSP, za katere je bila prejeta premija	37,6 mio EUR	94,3 mio EUR
		Angažirana bančna sredstva za projekte, za katere banka pridobi poroštvo sklada	12,5 mio EUR	15 mio EUR
	<i>Rezultat:</i>	Št. ustvarjenih novih bruto delovnih mest	min. 400	n.p.*
	<i>Vpliv:</i>	Št. ustvarjenih novih neto delovnih mest	200	n.p.*

¹ 1709 potrjenih vavčerjev v letu 2006 (2466 v letu 2005 in 1273 v letu 2004).

² Od tega podprtih v letu 2006 170 projektov.

* Kazalniki bodo na razpolago ob koncu programa.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 44.

Tabela 8: Napredek pri izvajanju ukrepa 1.4

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Doseženo 2004/05/06
<i>Učinek:</i>	Število javnih investicijskih projektov	65	35
<i>Rezultat:</i>	Število podprtih centrov odličnosti	8	14
	Število javnih institucij povezanih s širokopasovno internetno povezavo	150	0**
<i>Vpliv:</i>	Število ustvarjenih novih neto delovnih mest	152	n.p.*
	Število ohranjenih delovnih mest	39	n.p.*

* Kazalniki bodo znani ob zaključku obdobja.

** Inštrument 1.4.7 je bil ukinjen, zato kazalniki ne bodo doseženi.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 46.

Tabela 9: Napredek pri izvajanju 2. prednostne naloge

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Izvajanje v 2004	Izvajanje v 2005 (1)	Izvajanje v 2006	Izvajanje 2004/2005/2006
<i>Učinek:</i>	Število udeležencev	42.400	13.282	18.899	26.094	58.275
	- od tega žensk	21.200	7.532	9.327	11.097	27.956
<i>Učinek:</i>	Število podprtih podjetij(2)	220	1.262	1.476	2.807	5.545
<i>Učinek:</i>	Število projektov (3)	300	1.262	1.476	2.807	5.545
<i>Rezultat:</i>	Delež udeležencev, ki so uspešno dokončali aktivnost	85%	80,2%*	77,1%*	77,5%*	80,6%*
<i>Rezultat:</i>	Bruto število delovnih mest, ustvarjenih v FTE (4)	1.500	1.319	1.280	2.489	5.088
<i>Vpliv:</i>	Znižanje (v odstotnih točkah) deleža dolgotrajno brezposelnih med vsemi brezposelnimi	12,2	-1,5 **	+1,9 **	+4,3**	+ 4,7 **
<i>Vpliv:</i>	Delež udeležencev, zaposlenih po 12 mesecih	70%	29,03% ***	40,2%***	n.p.****	33,8 % ***
<i>Vpliv:</i>	Povečanje (v odstotnih točkah) stopnje vključenosti prebivalstva pri aktivnostih vseživljenjskega učenja *****	7,4	2,9 (16,2%)	2,0 (15,3%)	4,5 (17,8% - pomlad 2005)	4,5

Opombe:

* Delež udeležencev, ki so uspešno dokončali usposabljanje, zaključili program, pridobili zaposlitev (zaposlitev, ustanovitev podjetja, dostop do subvencionirane zaposlitve, pridobivanje kvalifikacij, uspešen zaključek programa, dostop do izobraževanja ali usposabljanja, mobilnost zaposlenega).

** Sprememba deleža dolgotrajno brezposelnih v odstotnih deležih.

*** Delež udeležencev, ki so zaposleni po 12 mesecih po zaključku programa, brez podatkov za podaktivnost Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih.

**** Glede na to, da so vključitve potekale v letu 2006, informacija o deležu zaposlenih po 12. mesecih še ni na voljo, podatki bodo znani po 01.01.2008.

***** Vir: Eurostat, SURS (SURS pojasnjuje spremembo metodologije merjenja v 2003, in sicer zaradi povečanega obsega kategorij vključenosti). Opis kazalnika: predstavlja odstotek odrasle populacije 25-64 let, ki izjavijo, da so bili v zadnjih štirih tednih vključeni v izobraževanje ali usposabljanje. Izhodiščna vrednost po novi metodologiji za leto 2003 je za Slovenijo 13,3%.

1) Leto 2005 vključuje tudi podatke o osebah, ki so se vključile v program (Formalno izobraževanje, NPK in PUM) od 01.01. 2005 do 31.08.2005 in se nanašajo na Pogodbo med NPP in KU za leto 2004.

2) Številka vključuje število vseh podjetij vključenih v ukrep 2.4.

3) »Projekt« pomeni aktivnost, ki ima obliko nepovratnih sredstev, dodeljenih preko razpisov, na podlagi enotnega sklepa, da se sofinancira s strani ESS in poteka v pristojnosti prijavitelja ali končnega prejemnika. V podatek so vključeni projekti iz ukrepa 2.4.

4) Navedeno je število delovnih mest (vključena so tudi delovna mesta, ki se realizirajo s samozaposlitvijo – podjetništvom) na osnovi podatkov o zaposlitvah.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 58.

Tabela 10: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.1

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Izhodiščna / ciljna vrednost 2004-06	Izvajanje v 2004	Izvajanje v 2005	Izvajanje v 2006	Izvajanje v 2004-2006
<i>Učinek:</i>	Število vključenih brezposelnih oseb	18.000	7.326	7.850	6.865	21.039
	Od tega najmanj 50% žensk	9.000	4.920	4.788	3.201	12.909
<i>Učinek:</i>	Število mladih, ki se vključijo pred 6 meseci brezposelnosti	6.480	1.682 ¹	1.453 ¹	1.217	4.352
	- od tega žensk	3.240	867 ¹	681 ¹	448	1.996
<i>Učinek:</i>	Število odraslih, ki se vključijo pred 12 meseci brezposelnosti	4.320	n.p. ²	n.p. ²	2.920	2.920
	- od tega žensk	2.160	n.p. ²	n.p. ²	1.353	1.353
<i>Učinek:</i>	Delež vključenih v preventivne ukrepe ⁴	60%	n.p. ³	n.p. ³	60,3 %	n.p. ³
<i>Rezultat:</i>	Število udeležencev s pozitivnim rezultatom ob izhodu ⁵	10.800	5.834	5.875	4.852	16.561
<i>Rezultat:</i>	Število udeležencev, ki so po zaključku programa takoj zaposleni	2.250	828	613	1.371	2.812
<i>Rezultat:</i>	Število udeležencev, ki so po 12 mesecih zaposleni	4.500	1.503	2.516	n.p. ⁶	4.019

Opombe:

¹ Podatek o številu mladih/žensk, ki se vključijo v aktivnost pred pretekom 6 mesecev brezposelnosti, se za vključene v 2004, 2005 in 2006 se nanaša na mlajše od 26 let.

² Podatek o številu odraslih/žensk, ki se vključijo v aktivnost pred pretekom 12 mesecev brezposelnosti, se do leta 2006 ni spremljalo ločeno po kriteriju starejši od 25 let in hkrati brezposelni do 12 mesecev.

³ Zaradi zgornjih opomb ni mogoče izračunati relevantnega kazalnika, razen za leto 2006.

⁴ Delež mladih pred pretekom 6 mesecev brezposelnosti in odraslih pred 12 meseci brezposelnosti.

⁵ Pridobitev poklicne kvalifikacije, uspešen zaključek programa, nadaljevanje izobraževanja in usposabljanja, pridobitev zaposlitve.

⁶ Glede na to, da so vključitve potekale v letu 2006, informacija o deležu zaposlenih po 12. mesecih še ni na voljo, podatki bodo znani po 01.01.2008.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 61.

Tabela 11: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.2

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost 2004-06	Izvajanje v 2004	Izvajanje v 2005**	Izvajanje v 2006	Izvajanje v 2004/2005/2006
<i>Učinek:</i>	Število vključenih brezposelnih oseb	1.600	398	611	567	1.576
	- od tega žensk	800	222	409	377	1.008
<i>Učinek:</i>	Delež vključenih drugih ciljnih skupin, ki niso invalidi in osipniki	50%	13,5%	47,8%	65,1%	45,4%
<i>Rezultat:</i>	Število udeležencev s pozitivnim rezultatom* ob izhodu	800	358	259	151	768
	Število izhodov v zaposlitve	40%	16 (4,0%)	242 (39,6%)	337 (59,4%)	595 (37,7%)
	Št. udeležencev, ki so po 12. mesecih zaposleni	38,5%	31 (7,8%)	267 (43,7%)	n.p.***	298 (18,9%)

Opomba:

* Pridobitev poklicne kvalifikacije, uspešen zaključek programa, nadaljevanje izobraževanja ali usposabljanja, pridobitev zaposlitve.

** Vključeni še podatki o osebah, ki so se vključile v program (PUM) od 01.01.2005 do 31.08.2005 in se nanašajo na Pogodbo med NPP in KU za leto 2004.

*** Glede na to, da so vključitve potekale do konca leta 2006, informacija o deležu zaposlenih po 12. mesecih še ni na voljo, podatki bodo znani po 01.01.2008.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 63.

Tabela 12: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.3

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Izhodiščna/ ciljna vrednost 2004-06	Končna / ciljna vrednost 2004-06	Izvajanje do konca leta 2006
<i>Učinek:</i>	Št. zaposlenih odraslih in oseb z nedokončanim šolanjem na področju usposabljanja (od tega v IKT)	podatek ni na voljo	7.200 ob koncu programa	MŠŠ 81.448 (od tega 12.330 v IKT)
	Št. posodobljenih, sprejetih in na novo razvitih programov izobraževanja in usposabljanja	podatek ni na voljo	350 ob koncu programa	321
	Delež sredstev namenjenih strukturam in sistemom	podatek ni na voljo	70%	48%
<i>Rezultat:</i>	Stopnja zаетja ciljnega prebivalstva ¹ v usposabljanju za izboljšanje strokovnih sposobnosti in veščin	14,6% (2003)	24,8% (70% povečanje) ob koncu programa	n.p.* (64.680)
	Število lokalnih/regionalnih svetovalnih centrov in centrov za vseživljenjsko učenje	9	16	40
<i>Vpliv:</i>	Stopnja vključenosti prebivalstva v vseživljenjsko učenje – VŽU	5,1% (2003)	12,5% ob koncu programa	17,8% (pomlad 2005)**

Kazalniki niso relevantni za instrumente, ki jih izvaja MVZT (bolonjska prenova študijskih programov), ker se kazalniki ob razdelitvi pristojnosti ministrstev niso na novo določili.

Opombe:

* Stopnja zаетja ciljnega prebivalstva pomeni, kolikšen delež (relativna vrednost) vseh naštetih skupin: učiteljev, izvajalcev tečajev, svetovalcev, multiplikatorjev in upravnega osebja je bil vključen v usposabljanje za izboljšanje strokovnih sposobnosti in veščin in predvideva, da se je ta delež od leta 2003 s 14,6% povečal za 70% na 24,8%. Kazalnik je bil leta 2003 v obstoječi obliki postavljen pod predpostavko, da obstaja sistem spremljanja vseh kategorij ciljnega prebivalstva na ravni Slovenije. Kljub trudu pa MŠŠ, ki je zadolžen za spremljanje tega kazalnika, ne more pridobiti absolutnih izhodiščnih vrednosti za vse našete skupine (učitelji, izvajalci tečajev, svetovalci, multiplikatorji in upravno osebje) za celotno Slovenijo, zato je kazalnik podan zgolj v absolutni vrednosti izvedbe udeležb ciljnega prebivalstva (64.680 do konca leta 2006 od predvidene ciljne vrednosti 80.000 do konca obdobja).

** Vir: Eurostat, SURS (SURS pojasnjuje spremembo metodologije merjenja v 2003, in sicer zaradi povečanega obsega kategorij vključenosti). Opis kazalnika: predstavlja odstotek odrasle populacije 25-64 let, ki izjavijo, da so bili v zadnjih štirih tednih vključeni v izobraževanje ali usposabljanje.

¹ Učitelji, izvajalci tečajev, svetovalci, multiplikatorji in upravno osebje.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 66.

Tabela 13: Napredek pri izvajanju ukrepa 2.4

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost 2004-06	Izvajanje v 2004	Izvajanje v 2005	Izvajanje v 2006	Izvajanje v 2004/2005/2006
<i>Učinek:</i>	Število vključenih	7.000	5.558	10.438	18.662	34.658
	- od tega žensk	3.500	2.390	4.130	7.519	14.039
<i>Učinek:</i>	Število podprtih podjetij ¹	220	1.262	1.476	2.807	5.545
<i>Učinek:</i>	Število projektov*	290	1.262	1.476	2.807	5.545
<i>Učinek:</i>	Delež sredstev namenjen preoblikovanju in prilagajanju podjetij in posamezniku v posameznih sektorjih (razdelitev po sektorju ekonomske dejavnosti v procentih)**	40%	-	A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo – 0,82 C Rudarstvo – 1,26 D Predelovalne dejavnosti – 55,48 E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo – 0,75 F Gradbeništvo – 3,53 G Trgovina; popravila mot. vozil – 12,53 H Gostinstvo – 0,83 I Promet, skladiščenje, zveze – 4,66 J Finančno posredništvo – 4,64 K Nepremičnine, najem, poslovne stor. – 12,80 M Izobraževanje – 0,46 O Dr.javne, skupne in osebne stor. – 2,24	A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo – 0,65 C Rudarstvo -0,28 D Predelovalne dejavnosti – 51,63 E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo -0,90 F Gradbeništvo - 2,66 G Trgovina; popravila mot. vozil – 13,89 H Gostinstvo – 1,03 I Promet, skladiščenje, zveze – 1,38 J Finančno posredništvo – 2,98 K Nepremičnine, najem, poslovne stor. – 20,75 M Izobraževanje – 0,68 N Zdravstvo, socialno varstvo – 0,14 O Dr.javne, skupne in osebne stor. – 3,03	n.p.
<i>Rezultat:</i>	Bruto št. delovnih mest, ustvarjenih v FTE	1.500	1.319 (1.165) ²	1.280 (1.244) ²	2.489 (2.172) ²	5.088 (4.581) ²
	Število vključenih, ki bodo ohranili zaposlitev po 12 mesecih	80%	1.092, (82,8 %)	1.138, (94,4 %)	n.p.**	2.230
	Število novih podjetij, delujočih po 12 mesecih	85%	952, (81,7 %)	1.138, (91,5 %)	n.p.**	2.090

Opombe:

¹ Navedeno je št. vseh podprtih podjetij, ki so prejela nepovratna sredstva (tudi samozaposlitve).² Navedeno je št. delovnih mest (vključena so delovna mesta, ki se realizirajo s samozaposlitvijo – podjetništvom) na osnovi podatkov o zaposlitvah.

* Projekt pomeni aktivnost, ki ima obliko nepovratnih sredstev, dodeljenih preko razpisov, na podlagi enotnega sklepa, da se sofinancira s strani ESS in poteka v pristojnosti prijavitelja ali KP.

** Glede na to, da so vključitve potekale v letu 2006, informacija o deležu zaposlenih po 12. mesecih še ni na voljo, podatki bodo znani po 01.01.2008.

*** Ukrep 2.4 je v celoti namenjen preoblikovanju in prilagajanju tako podjetja kot posameznika spremenjenemu tržišču in trgu dela, ZRSZ ne razpolaga s podatki o razporeditvi sredstev med sektorji za leto 2004.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004-2006, 2007, str. 71.

Tabela 14: Napredek pri izvajanju 3. prednostne naloge

Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i> Število projektov, deležnih podpore	950	9.475
Ukrep 3.1: Izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov	60	53
Ukrep 3.2: Naložbe v kmetijska gospodarstva	300	402
Ukrep 3.3: Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu (alternativni dohodkovni viri)	120	191
Ukrep 3.4: Investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov	300	8.767
Ukrep 3.5: Trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov	93	34
Ukrep 3.6: Posodobitev obstoječih plovil in mali priobalni ribolov	30	19
Ukrep 3.7: Ribogojstvo, predelava in trženje		
- Število novih ribogojnic	25	
- Število posodobljenih ribogojnic	25	
- Število novih in posodobljenih predelovalnih enot	20	9
- Število novih in posodobljenih obstoječih podjetij, ki omogočajo boljše trženje ribiških proizvodov	5	
<i>Rezultat:</i> Prihodek na zaposlenega iz aktivnosti, ki so deležne podpor (indeks, izhodišče = 100)	110	n.p.*
<i>Vpliv:</i> Izboljšana gospodarska storilnost (bruto dodana vrednost na zaposlenega) (indeks, izhodišče= 100)	110	n.p.*

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 75.

Tabela 15: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.1

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število projektov, deležnih podpore	60	10	16	27	53
<i>Rezultat:</i>	Prihodek na zaposlenega v podjetjih, ki so deležna podpor (glede na povprečno storilnost panoge) - indeks (izhodišče 100)	115	n.p.*	n.p.*	n.p.*	n.p.*
<i>Vpliv:</i>	Gospodarska storilnost (merjena z bruto dodano vrednostjo (GVA) na zaposlenega v podjetjih, ki so deležna podpor, glede na povprečno storilnost panoge) - indeks (izhodišče 100)	100	n.p.*	n.p.*	n.p.*	n.p.*

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 77.

Tabela 16: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.2

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število projektov, ki so deležni pomoči	300	64	65	273	402
<i>Rezultat:</i>	Povečani prihodek na polno delovno moč (PDM) ali zaposlenega na kmetijskih gospodarstvih, deležnih pomoči - indeks (izhodišče 100)	115	n.p.*	n.p.*	n.p.*	n.p.*
<i>Vpliv:</i>	Gospodarska učinkovitost kmetijskih dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih, ki so deležna podpor (bruto dodana vrednost/PDM oz. na zaposlenega) - indeks (izhodišče 100)	110	n.p.*	n.p.*	n.p.*	n.p.*

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 79.

Tabela 17: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.3

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število projektov, ki so deležni podpor	120	29	64	98	191
<i>Rezultat:</i>	Prihodek na zaposlenega iz dejavnosti, ki so deležne podpor (ne za naložbe v obnovljiv vir energije na kmetijah) - indeks (izhodišče 100)	115	n.p.*	n.p.*	n.p.*	n.p.*
	Energija iz dejavnosti, ki so deležne podpor (samo za naložbe v obnovljiv vir energije na kmetijah) - indeks (izhodišče 100)	125	1	n.p.*	n.p.*	1
<i>Vpliv:</i>	Število novih delovnih mest	40	23	n.p.*	n.p.*	23

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 82.

Tabela 18: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.4

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število projektov, deležnih podpore	300	1.706	2.273	4.788	8.767
	Število končnih prejemnikov, ki prejmejo podporo	20.000	1.680	1.959	3.412	7.051
<i>Rezultat:</i>	Izboljšana stabilnost in kakovost gozdov kot posledica izvajanja ukrepa	20.000 ha	2.539,40 ha	3.538 ha	6.220 ha	12.297,40 ha
<i>Vpliv:</i>	Površina obnove gozda	1.200 ha	0	366 ha	727 ha	1.093 ha
	Površina negovanih mlajših razvojnih faz	17.000 ha	2.539,40 ha	2.715 ha	4.855 ha	10.109,40 ha
	Površina zaščitene mladovja	1.800 ha	0	426 ha	550 ha	976 ha
	Površina življenjskega prostora prostoživečih živali	90 ha	0	31 ha	88 ha	119 ha

Opomba: Upoštevano je število izdanih upravnih odločb.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 84.

Tabela 19: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.5

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število projektov, deležnih podpore	93	7	14	13	34
<i>Rezultat:</i>	Povečano število certificiranih posebnih kmetijskih pridelkov in živil višje vrednosti	60	2	2	0	4
	Pooblaščen organi za organizacijo kontrole in certificiranje	3	1	n. p.*	n. p.*	1
	Povečano število novih skupin proizvajalcev	30	n. p.*	2	n. p.*	2
<i>Vpliv:</i>	Izboljššan ekonomski učinek skupin proizvajalcev (BDV) - indeks (izhodišče 100)	110	n. p.*	n. p.*	n. p.*	n. p.*

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 86.

Tabela 20: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.6

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Izhodiščna vrednost za obdobje 2004 - 2006	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število posodobljenih plovil	30	5	9	5	19
<i>Rezultat:</i>	Posodobljene bruto tone (BT)– indeks (izhodišče 100)	140	100	100	100	100
	Posodobljeni kW – indeks (izhodišče 100)	140	100	100	100	100
	Zmanjšane t / prilova - ocena - indeks (izhodišče 100)	80	80	80	80	80
<i>Vpliv:</i>	Zagotovljena / odprta nova delovna mesta - indeks (izhodišče 100)	100	100	100	100	100

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 88.

Tabela 21: Napredek pri izvajanju ukrepa 3.7

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Rezultati glede na izvajanje v letu 2004	Rezultati glede na izvajanje v letu 2005	Rezultati glede na izvajanje v letu 2006	Rezultati glede na izvajanje v letih 2004, 2005 in 2006
<i>Učinek:</i>	Število novih ribogojnic	25	0	0	0	0
	Število posodobljenih ribogojnic	25	1	1	2	4
	Število novih in posodobljenih predelovalnih enot	20	2	1	2	5
	Število novih in posodobljenih obstoječih podjetij, ki omogočajo boljše trženje ribiških proizvodov	5	0	0	0	0
<i>Rezultat:</i>	Povečana proizvodnja svežih rib in hlajenih proizvodov	180 t	n. p.*	n. p.*	n. p.*	n. p.*
	Povečana proizvodnja predelanih rib	300 t	n. p.*	n. p.*	n. p.*	n. p.*
	Število podjetij, ki imajo koristi od izboljšanja standardov kakovosti, higiene in zdravja	20	1	0	0	1
<i>Vpliv:</i>	Ekonomska storilnost (merjena z BDV (GVA) na zaposlenega v podjetjih, deležnih podpore, glede na povprečno storilnost panoge) (indeks, izhodišče = 100)	110	n. p.*	n. p.*	n. p.*	n. p.*

Opomba: Upoštevano je število podpisanih pogodb/izdanih upravnih odločb.

* Kazalniki, za katere je navedeno, da ni podatka, so smiselni šele po zaključku projektov ali leto po zaključku projektov.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 90.

Tabela 22: Napredek pri izvajanju ukrepa 4.1

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Doseženo do 31.12.2004	Doseženo do 31.12.2005	Doseženo do 31.12.2006
<i>Učinek:</i>	Objava navodil	4 (ob koncu programa)	4	4	9
	Obiski spletnih strani	1,6 mio (na leto)	1,3 mio	7,3 mio	10,0 mio
	Poizvedbe glede obveščanja in informiranja javnosti	150 (na leto)	609	/	/
<i>Rezultat:</i>	Število izdelanih okrožnic	4 (na leto)	4	9	9
	Število študij in vrednotenij	16 (ob koncu programa)	1	11	30
	Število povezav z drugimi sistemi (ISARR)	5 (ob koncu programa)	1	1	1
	Število info točk na regionalni ravni	12 (ob koncu programa)	43	27 (2)*	1 (0)*
	Število izdanih sporočil za javnost	20 (na leto)	42	56	68

Opomba:

*Število info točk, financiranih iz sredstev tehnične pomoči.

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 103.

Tabela 23: Napredek pri izvajanju ukrepa 4.2

Vrsta kazalnika	Kazalnik	Ciljna vrednost	Doseženo do 31.12.2004	Doseženo do 31.12.2005	Doseženo do 31.12.2006
<i>Učinek:</i>	Objava navodil	1 (ob koncu programa)	0	0	4
<i>Rezultat:</i>	Število študij in vrednotenij	4 (ob koncu programa)	0	0	1

Vir: Letno poročilo 2006 o izvajanju Enotnega programskega dokumenta RS za programsko obdobje 2004–2006, 2007, str. 108.

PRILOGA 3

Tabela 24: Projekti sofinancirani s sredstvi Kohezijskega sklada v letu 2004

	Skupna vrednost upravičenih stroškov v mio EUR	Zaprošena sredstva sofinanciranja Kohezijskega sklada v mio EUR
Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje	14,8	8,8
Zbiranje in čiščenje odpadnih voda v obalnem porečju (Koper, Izola, Piran)	26,4	15,2
Izgradnja avtocestnega odseka Smednik–Krška vas	63,4	42,5
Modernizacija železniške proge Pragersko–Ormož – projekt A	27,4	14,5

Vir: Annex to the Annual Report of the Cohesion Fund (2004), 2005, str. 71, 73.

Tabela 25: Projekti sofinancirani s sredstvi Kohezijskega sklada v letu 2005

	Skupna vrednost upravičenih stroškov v mio EUR	Zaprošena sredstva sofinanciranja Kohezijskega sklada v mio EUR
Celovito varovanje vodnih virov podtalnice Ptujkega polja – 1. faza	30,4	19,7
Odvodnja in čiščenje komunalnih odpadnih voda v povodju Srednje Save – 1. faza	12,5	7,5
Regionalni center za ravnanje z odpadki Celje – 2. faza	29,0	20,3
Zbiranje in čiščenje odpadnih voda ter oskrba s pitno vodo v občini Tržič	18,8	11,3
Daljinsko upravljanje sistema stabilnih naprav električne vleke na slovenskem železniškem omrežju	28,3	23,5

Vir: Annex to the Annual Report from the Commission on the Cohesion Fund (2005), 2006, str. 69, 70.

